

קונטרס

כ ל י ל ת פ א ר ת

מדברי תורתו ומתולדותיו בקודש של
כ"ק אדמו"ר הגאון הקדוש מורנו ורבנו
מרן רבי מרדכי יוסף אלעזר זצלה"ה

מראדזין

בעל מחבר ספר "תפארת יוסף"

יוצא לאור בס"ד על ידי מרכז מוסדות חסידי ראדזין
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל יומא דהילולא קדישא של כ"ק מרן זצוק"ל

כ"ו שבט תשפ"ה

פה עיר התורה והחסידות

בני ברק תשפ"ה

תוכן העניינים

פתח דבר (3)

והיו עיניך רואות את מוריך (4)

"פנינים ואמרות קודש"

מבאר תורתו של כ"ק מרן בעל 'תפארת יוסף' זצוק"ל

מסודר לפי נושאים (5)

"ראש גולת אריאל" –

מאמר הרה"ח ר' ישראל אידלמן ז"ל (12)

האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר מראדזין זצ"ל

מאמר הרה"ח ר' יהודה לייב הכהן לוין ז"ל (16)

"מסע הקודש" – העלאת זיכרונות ורשמים

ממסע ההשתטחות של אנ"ש על ציון כ"ק מרן זצוקללה"ה

בראשות כ"ק אדמו"ר שליט"א - כ"ו שבט תשע"ט (35)

©

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור על ידי מערכת "תפארת ראדזין"

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

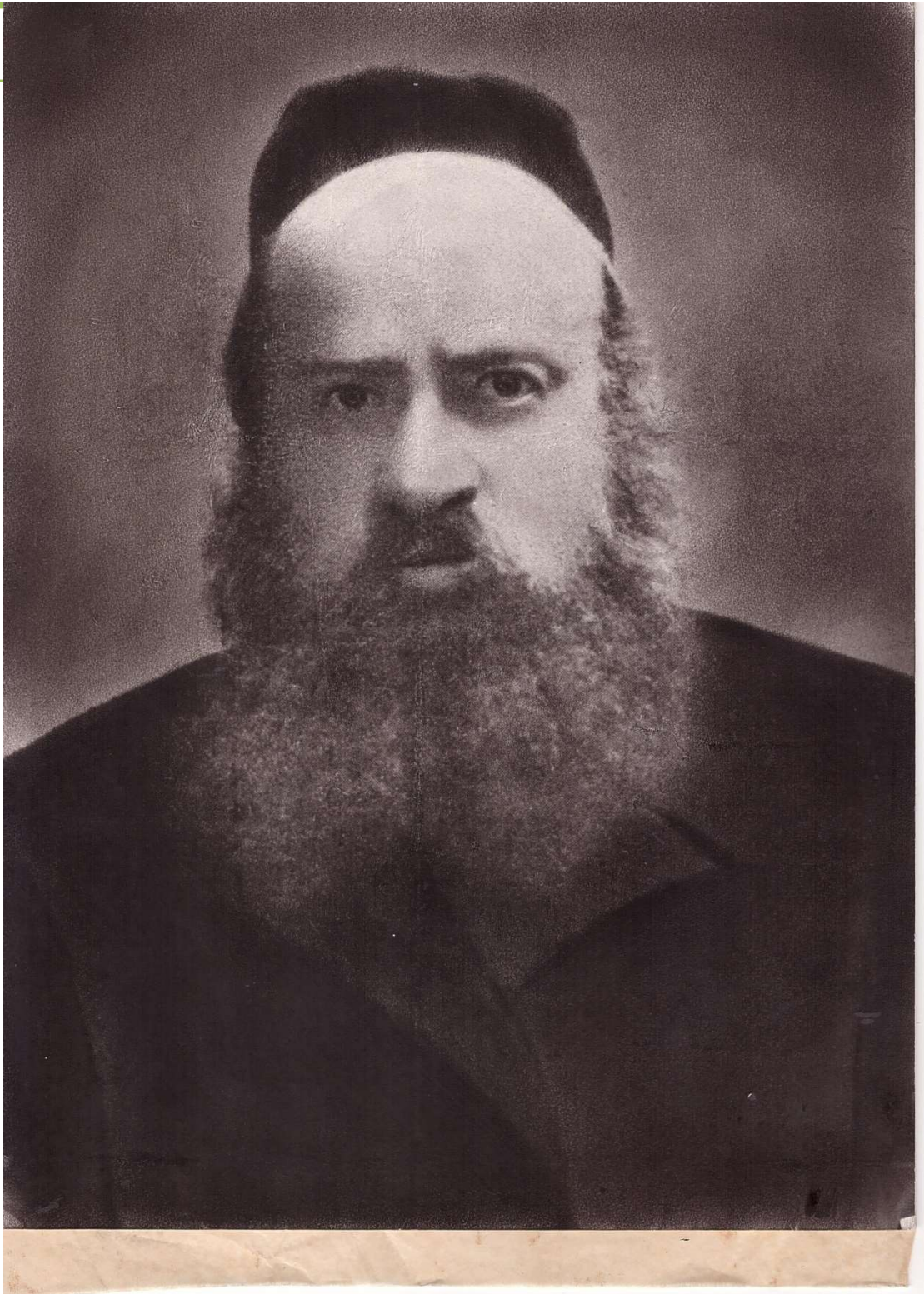
פ ת ה ד ב ר

לקראת יומא דהילולא של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מרן בעל "תפארת יוסף" זצלה"ה, מתכבדים אנו להגיש לפני אנשי שלומנו היקרים הי"ו חוברת זו, המכילה בין קפלי עמודיה אסופת אמרי קודש ותולדותיהם של צדיקים אלו מעשיהם הטובים, הלוא המה ציוני דרך ועובדות קודש אשר השאיר אחריו לדורות כ"ק מרן אדמו"ר בעל ההילולא זצוק"ל, אשר היה מגדולי מאורי ישראל והאיר לארץ ולדרים עליה, והשאיר אחריו ברכה ספרו הקדוש "תפארת יוסף" על התורה ועל המועדים, אשר ממנו תוצאות חיים לכל מבקש השם הרוצה להרוות נפשו ממקור מים חיים, למען ייטב לו ולנפשו כל הימים, ולדעת את הדרך ילך בה והמעשה אשר יעשון, ושמרו דרך ה'.

הקונטרס הנוכחי נפתח באסופה מדברי תורתו של כ"ק מרן בעל ההילולא זצוק"ל מתוך ספרו הבהיר 'תפארת יוסף' שנערך בלשון צחה ובאופן מסודר לפי נושאים. ועל כן נקווה שיהיו הדברים בעזר השם לתועלת ולמשיב נפש לאנשי שלומנו היקרים הי"ו הצמאים לאמרי תורת רבנו הקדוש, אשר המה כמים קרים על נפש עייפה וכצרי לנשמת רוח כל החפצים בדברי אלוקים חיים מפי מרנן רבותינו הקדושים זי"ע.

באכסנייה זו כונסו גם מאמרים אודות רבנו הקדוש בעל ההילולא. קובע ברכה לעצמו מאמר ערוך וארוך מעשה קולמוסו של הסופר המחונן הזכור לטוב, בנן של קדושים, הרה"ח ר' יהודה לייב הכהן לוי ז"ל, מתוך ספרו "האדמו"רים מאיזביצה" שכתב וערך לתולדותיהם של רבותינו הקדושים זי"ע מאיזביצה ראדזין, בטוב טעם ודעת ובעטו המחונן. ספרו זה יצא לאור בשנת תשל"א, לפני קרוב ליוכל שנים, ומני אז אינו מצוי, אי לכך ראינו לחדש אורו במאמר שלפנינו, באותיות בהירות ומאירות תוך עריכה מחודשת ושינויים אחדים. במאמר ערוך זה, מביא הסופר הרי"ל לוי מאמרי תורה רבים, מעובדים מתוך הספר הקדוש "תפארת יוסף", המשקפים נאמנה הלך רוחו של רבנו המחבר הקדוש זי"ע, לא הלכנו לבדוק אחר כל מקורותיו המדויקים ולמצוא מקומם, אולם חזקה על חבר שאינו מוציא דבר שאינו מתוקן, וניכרים דברי אמת. כמו כן צרפנו מאמר מיוחד לזיכרון רבנו זללה"ה, שנכתב בידי הרה"ח מוותיקי אנ"ש רבי ישראל אידלמן ז"ל, המאמר נדפס בשעתו בעיתון "שערים" בשנת תשט"ו.

לבסוף הננו מביאים בזאת תיאור נלבב ורשימת דברים ממסע ההשתטחות של אנ"ש שי' על ציון כ"ק מרן הקדוש בעל "תפארת יוסף" זי"ע זצלה"ה, בראשותו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, מיום כ"ו שבט תשע"ט - מסע שרישומי קודש שלו נשארו חרוטים על תלמי הלבבות. זכות בעל ההילולא כ"ק מרן אדמו"ר הגאון הקדוש "תפארת יוסף" זללה"ה יגן עלינו, אמן כן יהי רצון!

"וזהו עיניך רואות את מוריך"...

תואר פני קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר הקדוש

רבנו מרדכי יוסף אלעזר מראדזין בעל "תפארת יוסף" זי"ע

פנינים ואמרות קודש

מבאר תורתו של כ"ק מרן בעל "תפארת יוסף" זי"ע

מבחר אמרים מתוך ספרו הקדוש – מסודר לפי נושאים

השתוקקות שבלב

לא יסתפק אדם בקיום מעשיו לפי הבנתו הקטנה ותפיסתו המצומצמת, אלא יש לו לשאוף תמיד ולבקש מאת השם יתברך, כי יבין וישכיל בכל פעם יותר ויותר, וייפתחו לפניו שערי אורה בהדרגה בכל עת עוד ועוד.

בכך מסביר מרן בעל "תפארת יוסף" את אמרתם הידועה של חכמינו ז"ל "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע, בין עובד ה' לבין אשר לא עבדו" [מלאכי ג], היינו צדיק היינו עבדו, היינו רשע והיינו לא עבדו, אלא אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים, לשונה פרקו מאה פעמים ואחת" [חגיגה ט:]. מה ההבדל בין "מאה פעמים" ל"מאה פעמים ואחת", ומדוע נחשב "מאה פעמים ואחת" ל"עבדו", לעומת "מאה פעמים" בלבד שנחשב "אשר לא עבדו"?

אלא הכוונה – אומר "תפארת יוסף" – כי "שונה פרקו מאה פעמים" היינו מי ששונה ומקיים תמיד לפי תפיסתו הקיימת ומסתפק בכך, ואלו "שונה פרקו מאה פעמים ואחת" היינו אדם שמחפש תמיד עוד ואינו מסתפק אף פעם רק בקיים, אלא תמיד שואף להשגה יותר נעלית ויותר מרוממת, ומבקש על כך מאת השי"ת. וזהו בחינת "עובד אלוקים", שהינו במדרגה רמה יותר לעומת בחינת "אשר לא עבדו".

[חגיגה ח:]

גודל הבריאה

הבריאה האלוקית, עומקה ורומה הינם מבלי גבול וללא מידה, ואין האדם, לפי תפיסתו המצומצמת, מסוגל לעמוד על סוד תכונתה ואופייה האינסופי. מי שמנסה לעמוד על היקף הבריאה ולהתחקות על מהות מעמדה לפי תפיסתו המוגבלת, ומבקש לכל זאת הסבר מקיף, הריהו בעצם נותן בכך גבול ומידה לבריאה האלוקית, שכאמור אין לה סוף וחקר, ולא ישיגה יציר נברא שבעולם.

וזהו בעצם שהפליגו החכמים בפגם האדם השואל ודורש במופלא ממנו, כמאמר חכמינו ז"ל: "כל המסתכל בארבעה דברים, ראוי לו שלא בא לעולם... יכול ישאל אדם מה למעלה ומה למטה, מה לפניו ומה לאחור? תלמוד לומר "ולמקצה השמים ועד קצה השמים", למקצה השמים ועד קצה השמים אתה שואל ואין אתה שואל מה למעלה ומה למטה, מה לפניו ומה לאחור!" [חגיגה יא:]

כוונת החכמים היא, שבעצם שאלת האדם וחקירתו "מה למעלה ומה למטה", הריהו כנותן גבול וקצבה למעשה בראשית, כאלו יש בו גבול ומידה, בו בזמן שאין חקר למו. אי לכך, ראוי הוא לו לאדם זה שלא בא לעולם, שכן על הנברא לדעת כי כשם שהוא נברא בגבול, כך השגותיו הינן גבוליות ומצומצמות ביותר, ואינן יכולות לשקף ולו במעט מזעיר את היקפו האינסופי של היקום האלוקי.

[חגיגה יא:]

*

כוחה של תשובה

הכיצד זה שב ומתחבר אדם לאבינו שבשמים, לאחר מעשה החטא שחטא, בעקבות "התשובה"??

אלא – מבאר מרן הקדוש – החטא, משמעו ניתוק האדם מן האור האלוקי. אדם לוקח לעצמו חירות כביכול, ופועל לפי רצונו מכוח הבחירה שבידו, בניגוד לצו האלוקי. עצם זאת שהאדם נפרד לפי השגתו מן הישות האלוקית, גורם לנשמתו הסתר האור, שוב אינה חשה בקרבת האלוקים, שהלך כביכול והתרחק ממנו. נטילת האדם שלטון לעצמו, נובעת מתחושת גאות שבלב, והרי על כך אמר הכתוב "גבה עיניים ורחב לבב, אותו לא אוכל", שאומר הקב"ה 'אין אני והוא יכולים לדור ביחד'.

כאשר האדם שב אל ה' בכל ליבו, הריהו מכיר בכך שנטל לעצמו כוח לא לו והעלים עין מן המציאות האלוקית. משחוזר הוא לה' הריהו נוכח לראות, כי לאמתו של דבר אין בידו כל מאומה, שכן אף בעת שנפרד מאת השי"ת כביכול כשעבר על רצונו, פיעם בו הכוח האלוקי, שהרי מבלי שפע חיות אלוקית אין אדם מתקיים אפילו שעה קלה. מכאן אפוא יחזור לאור ה', שנסתר הימנו עקב מעשיו.

וזהו שאמרו חז"ל "גדולה תשובה, שמגעת עד כיסא הכבוד", שנאמר "שובה ישראל עד ה' אלוקיך" [יומא פו.]. כוונת הדברים, שלאחר שדעתו של אדם מתיישבת עליו והוא מכיר בעובדת חטאו, ממילא נוכח הוא לראות כי אף בעידן החטא היה בעצם מקושר אליו יתברך, והראיה, שהרי חיותו לא פסקה אפילו אז, וחיות זו הלוא מאת השי"ת הינה באה.

ואלו במחשבת התשובה, מתגלה מחדש באדם וכביכול שב חיבור הקדמון שבו אל "כיסא הכבוד".

[פרשת וילך ושבט שובה]

*

גודל מעלת השלום

כל זמן שאין השלום שרוי במחיצת האדם, ומצוי עדיין מחלוקת ופירוד בקרב ישראל, אין הברכה עדיין שורה עליהם בשלימות. רק לאחר ששרויים באחדות ובשלום, יכול אז שתשרה עליהם הברכה בשלימותה.

וזהו שכיוונו חכמינו ז"ל באומרם [סוף מסכת עוקצין] "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה, אלא השלום". היינו, ש"שלום" הינו כלי שמחזיק את הברכה, שעל ידי כך היא לשרות ולהחזיק בשלימות.

[פרשת נשא]

*

מקומו של אדם

כל היראות והפחדים, הלחצים והחששות שבלב האדם – משריש בנו מרן הקדוש – הינם מקורם בכך שהאדם אינו מכיר את מקומו ואינו מודע למקומו האמתי בחיים, לחלקו ולתפקידו עלי אדמות. שאלו היה אדם מכיר את מקומו האמתי לפי שורשו הפנימי, היה מתגדר במקומו זה ולא היה מנסה כלל להשיג גבול רעהו ולנגוע במה שמוכן לחברו, וממילא לא היו שוכנות בליבו שום קושיות ותרעומות כלשהן ולא מיני צער וייסורים על מה שאינו מצוי ברשותו.

שכן כל מה שאדם מתרעם על חלקו ומנסה להשיג מה שיש לחברו, הינו נובע מתוך כך שאינו מכיר בעובדה הפשוטה והבסיסית, כי מה שמנחיל לו השי"ת שייך לחלקו דווקא, ומה שמנחיל השי"ת לרעהו, שייך

בעצם לחברו, ואין אדם מלכות נוגעת בחברתה, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו כמלוא הנימה. רק לפי שאין ברור לו חלקו, מתאווה הוא לחלק חברו, ומכאן מקור לכל הבעיות.

כך ולפי זה, מסביר מרן הקדוש זי"ע את הרקע להתהוות מלכות בית דוד, שלוותה בעויינות קשה מצד חותנו שאול המלך. שאול המלך טעה בחשבו, כי אותו כבוד שמים היוצא על ידי דוד, יכול לצאת גם ממנו ודרכו. אולם האמת היא, שכבוד שמים זה היוצא באמצעות דוד, אינו יכול לצאת דרך שאול, בשום פנים ואופן, מכיוון שכבוד שמים זה שייך לפי שורשו אל דוד המלך דווקא. ואלו היה שאול מכיר בעובדה זו לאשורו, כי אז לא היה מקנא בדוד ולא היה רודפו, ולא היה חושק כלל בבחינת מלכות זו, שאינה עומדת בסתירה כלל למלכותו של שאול.

וזה מורה עניין "החצים" שסימן בהם יהונתן בן שאול לפני דוד אוהבו לדעת כיצד לב אביו שאול אליו, באמרו לנער "הנה החצים ממך והנה, קחנו ובאה כי שלום לך ואין דבר חי ה', ואם כה אומר לעלם, הנה החצים ממך והלאה, לך, כי שלחך ה'" [שמואל א, כ]. היינו, שאם יאמר לנער "הנה החצים ממך והנה", הרמז שהאור הינו בהישג יד אדם והנו משיג לפי תפיסתו שמלכות דוד אינה מתנגשת כלל במלכות שאול, אלא כל אחד ממלא אחר כבוד שמים לפי שורשו ואין מלכות אחת נוגעת בחברתה – אזי שלום לך ולא נשקפת אליך כל סכנה. אולם אם כה אומר לעלם "הנה החצים ממך והלאה", כלומר שעניין מלכות זו הינו נשגב מעבר לתפיסתו, ונדמה לו כי כבוד שמים היוצא ממלכות זו יכולה לצאת גם דרכו והלכך יחשוק בה, אזי "לך, כי שלחך ה'!"

[להפטר "מחר חודש"]

*

אחדות ותורה

כאשר פני האדם הינן מכוונות אל קבלת התורה ולעניינים שבנפש, אזי אין תופסות מקום בליבו מריבות ומחלוקות המצויות בין בני האדם. שעיקר פירוד הלבבות המצוי בין בני האדם, נצמח מזאת שאדם מביט לעבר ענייני עולם הזה ושם אותם בראש מעייניו, אי לכך נדמה לו כי פלוני לוקח מאשר בידו וממילא נוצר פירוד לבבות. אכן כאשר מתעלה אדם מעבר לאלה, ומתרכז בדבר השם ועשיית רצונו, אין אלה קונות שביתה בליבו, המצוי במרחק מכל זאת והלאה.

בכך מבאר רבנו "תפארת יוסף" זי"ע את עניין האחדות המופלאה שהשתררה בין עם השם, לקראת קבלת התורה, כמאמר חכמינו ז"ל על הפסוק "ויחן שם ישראל כנגד ההר" [שמות יט, ב] – כאיש אחד ובלב אחד" [רש"י].

בני ישראל השתכנו אז "כנגד ההר" כמאמר הכתוב, בהשימם מאחורי גבם כל ענייני עולם הזה ופניהם להר לקבלת התורה. אי לכך, ירדה עליהם אחדות לבבות מופלאה שלא הייתה כדוגמתה מאז ומעולם, מכיוון שענייני עולם הזה לא תפסו אז כל מקום בליבם וכל חפצם וישעם היה רק לשמוע דבר השם. על ידי זה התאחדו ליבם ורוחם כאחד "כאיש אחד בלב אחד", ובזאת הוכשרו הם לקבלת התורה.

בכך גם מסביר מרן זצוק"ל את מאמר בעל ההגדה "אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה, דיינו" – ולכאורה מה תועלת הייתה נצמחת לנו מעצם הקרבה להר סיני בלי "קבלת התורה", והלוא "העיקר חסר מן הספר"? אכן הכוונה במאמר זה הינה, שבעצם קרבה זו לפני הר סיני, המסמלת הפניית עורף לדברים שבחומר מתוך רצון ושאיפה בלעדית לקבלת התורה, הובררו ישראל שאינם רוצים להביט לעבר ענייני עולם הזה, רק לשמוע מה יצווה להם ה'.

[לסעודת ראש חודש סיוון]

*

מניעות והסתרים

פעמים רבות ישנם שמתגברות על האדם כל מיני מניעות והסתרים, הנובעים ממחשכי עולם הזה וטרדותיו והחוצצות ועומדות כביכול בינו לבין השם יתברך, עד שאין יכול הוא לפנות ליבו אל השם, ונפשו של אדם חשה רצוצה בשל כך.

אולם כל זאת – משריש בנו מרן "תפארת יוסף" – אך ורק למראית עינו של אדם. אולם בפועל, מובטח הוא האדם החפץ בכך, כי לסוף עתיד הינו לגבור על כל מיני המניעות הללו, וניצוץ קדוש שבליבו יבער ויתלקח בו לעבודתו יתברך. שכן כזאת השריש בנו המקום יתברך בקבלת התורה, זה הניצוץ הפנימי והקדוש שמכוחו יכולים אנו לבסוף תמיד לגבור על הסתרים אלו, שהינם מלפנים בלבד.

בזאת מסביר מרן את מאמר הכתוב שנאמר לישראל קודם קבלת התורה "ואתם תהיו לי ממלכת כוהנים וגוי קדוש" – "ממלכת כוהנים" זו הנקודה הקדושה שקבע אותה השם יתברך בליבם של ישראל לדורות

עולם, שהאדם היה לו רצון לעבודה שיתעורר תמיד בליבו. ואף שאין לאדם לסמוך על נקודה זו ולהתרחק חלילה כאוות נפשו, אלא יעבוד בעצמו עד מקום שידו מגעת שזהו תפקידו וחובתו – אולם מאידך גם אין לו לאדם להתרשל בעבודה מתוך כך שהוא חש מרוחק ומנותק וההסתר גובר עליו, מכיוון שעליו לדעת שכל זה אינו אלא לפי שעה ומובטח הינו לבסוף שיתגבר הוא על ההסתר, מכוח נקודה פנימית זו שמצויה עמוק בתוך ליבו של איש ישראל.

[לחג השבועות]

*

כוחה של תפלה

כוח התפלה המצוי בליבו של אדם, הינו בעצמו מתנה טובה ויקרה מאת הקב"ה. שאף לאחר שאדם מעורר ליבו וכין עצמו לתפלה, מכל מקום עיקר התעוררות זו חב הוא למקום יתברך, אשר נטע בקרבנו כוח זה של התפלה ואף מעורר לבו לכך.

דבר זה נמצאנו למדים ממאמרו של דוד המלך בספר תהלים [תהלים י] "תכין ליבם, תקשיב אוזנך". היינו, שהשם יתברך מכין ליבו של אדם לתפלה, ואחר כך מקשיב לתפלתו. אף שהאדם מצדו צריך להכין הכלים לכך, מכל מקום עיקר ועצם כוחו זה מאת הבורא בעצמו הינו בא, והינו חב לו כביכול תודה בשל כך.

בדרך זו יש להבין גם מאמרו של שלמה המלך בעת שניגש הוא לבניין הבית [דברי הימים א, י"ז] "כי אתה אלוקי גלית אוזן עבדך לבנות לו בית, על כן מצא עבדך להתפלל לפניך". היינו, שלמה המלך אומר לפני השם יתברך, כי האלוקים בעצמו נתן בליבו חשק ורצון להתפלל לפניו יתברך, בכך שגילה אוזן עבדו לבנות לו בית, ומכוח זאת מצא מקום להתפלל לפניו.

ואם דבר זה גופו מגיע מאת השם יתברך, אזי למה נצטווה האדם בעצמו על התפלה? אלא לפי שהקב"ה חפץ במעשיו של אדם שיהיה נהנה מיגיע כפו ולא יאכל לחם חסד כביכול, הלכך ציווה עליו "לעבדו בכל לבבכם", עבודה שבלב שהיא תפלה, וייחשב לו כאלו הישועה הגיעה מכוח תפלתו. אף שאת ההתעוררות לתפלה זו ממציא השם יתברך בלב האדם, כמאמר "ברוך ה' אשר לא הסיר תפלתי וחסדו מאתי" [תהלים ס"ו].

[לחג השבועות; מסכת תענית דף כה:]

כאשר אדם עומד בתפילה לפני השם יתברך עבור מילוי צרכיו, אזי הדרך הנכונה והראויה לצורך זאת הינה, שיהא אדם מסלק תחילה נגיעותיו האישיות מנושא מבוקשו, היינו שיחשוב בינו לבין עצמו, שמצדו גרידא מוכן הינו למסור הכול לידי השי"ת, אלא שכל בקשתו על העניין נובעת מן הצורך בקיום תורה ומצוות כפי שציוונו השם יתברך, שלשם כך נדרש הוא למילוי צרכיו הללו ובלעדי זאת לא יוכל לקיים רצונו יתברך כראוי.

בזאת מסביר מרן זצוק"ל את מימרת הגמרא [תענית ח.]. "אין תפלתו של אדם נשמעת, אלא אם כן משים נפשו בכפו, שנאמר [איכה ג] "נשא לבבנו אל כפיים".

ביאור הדברים, מסביר מרן הקדוש, על פי דברי זקנו הקדוש זי"ע בספר "מי השלוח", שפירש לדברי דוד המלך ע"ה בתהלים "נפשי בכפי תמיד, ותורתך לא שכחתי" – שדוד המלך עליו השלום, כך היה אומר לפני השם יתברך: "ריבוננו של עולם! מצדי כשלעצמי, הנני מוכן למסור נפשי לשמים בכל עת, ואי לכך "נפשי בכפי תמיד", כאדם המחזיק חפץ בכפו ומוכן למוסרו בכל עת; אולם עם זאת "ותורתך לא שכחתי", איני מסיח דעתי מדברי תורתך הקדושים, שלצורך קיומם נדרש האדם לגוף שישמש כנרתיק לנשמה, שבלעדיו אי אפשר לו לקיים תורה ומצוות.. הלכך הנני משאיר עצמי בחיים..."

וזהו פירוש מאמר הגמרא:

"אין תפילתו של אדם נשמעת, אלא אם כן משים נפשו בכפו" – היינו שאדם מחזיק בכפו צורכי נפשו כביכול, ומוכן הינו מצדו למוסרם בחזרה אל השי"ת, אלא שעם כל זאת יודע הינו שצרכיו מתבקשים לתכלית שמירת התורה וקיום המצוות, ולכן מתפלל הינו על צורכי גופו. תפלה שכזאת, זכה וצלולה היא, ונשמעת היטב במרומים!

[תענית, דף ח ע"א]

ראש גולת אריאל

ליומא דהילולא של כ"ק מרן האדמו"ר רבי מרדכי יוסף
אלעזר ליינער זצ"ל מראדזין, בעל "תפארת יוסף", יום
כ"ו בשבט

מאת: ישראל הכהן אידלמן (ז"ל)

ידועה אמרתו של אחד מגדולי החסידות, על דברי התנא במסכת אבות: "מה בין תלמידיו של אברהם אבינו, לתלמידיו של בלעם הרשע"? ולכאורה, למה אין התנא אומר: "מה בין אברהם אבינו, לבלעם הרשע", אלא "מה בין תלמידיו"? אלא, שמהתלמידים אפשר להכיר, מי שרבו היה 'אברהם אבינו', ומי שרבו היה 'בלעם הרשע'.

מי שזכה עוד להכיר את חסידי ראדזין לפני ההשמדה הגדולה, יכול לקבל מושג מה על גדלות רבם שהיו כפופים אליו ועמדו לפניו "כעבדא קמי מאריה". עדה נפלאה הייתה עדת חסידי ראדזין, כמעט שאי אפשר היה למצוא ביניהם אחד, שלא היה תלמיד חכם גדול בכל מקצועות התורה. כולם בעלי מוח חריף, חכמים גולים בכל חכמת החיים, בעלי חן ובעלי תואר, אהובים למעלה ונחמדים למטה, וביניהם הייתה שרויה אהבה עזה, אחווה ורעות, וכולם כאחד כחטיבה אחת עמדו צפופים לפני רבם באימה וביראה, בהם גאוני תורה, גדולי המידות המוסר והחסידות. חסידי ראדזין, ראו עין בעין בחיים את הפירוש "ומורא רבך - כמורא שמים"!

כשרוצים אנו לרענן את זיכרוננו מהימים הטובים ההם, ולתאר לפנינו את קלסתר פניהם והגות שפתותיהם של היהודים הדגולים והטובים, הנאהבים והנעזרים, חסידים ואנשי מעשה, נדמה שכל זה רק חלום נעים וקשה לפעמים להשלים עם המחשבה, שעוד בימינו בדור יתום ואומלל זה, היו אתנו יחד עלי אדמות יהודים כאלו. בחיים היומיים היו יהודים פשוטים ובעלי מלאכה, סוחרים ורוכלים, שעבדו קשה על המחיה ועל הכלכלה, ובזיעת אפיהם הביאו טרף לבתיהם, אבל בעתות ערב, ובפרט בימי שבת ומועד, פשטו צורה ולבשו צורה חדשה, צורה

אחרת, וזכית לראות לפניך מעין מלאכי מעלה עלי אדמות, אשר אין קנאה שנאה תחרות וריב ביניהם, ואז נוכחת לדעת כי גם בהיותם ברחוב ועל יד הסדנה, במסחרם ובמלאכתם, עסקו במטרה נעלה, לדעת את השם בכל דרכיך.

וכשנפגשת עם היהודים היקרים והקדושים הללו על יד שולחנו הטהור של הרבי, מוצקים כגוש אחד כולם ביחד, מטים אוזן לכל שיחה היוצאת מפי קדשו, ודבריו דברי אלוקים חיים חדרו לתוך חדרי בטן, שטפו וניקו את כל הגשמיות והגביהו עוף לגובה מרומים, הרי התרוממת אתם יחד, בתפילתם, בתורתם ובעבודתם. מי יכול לתאר לפני בנינו הצעירים את דמותם האצילית של אבותינו ועבודתם, ולעורר בקרבם את הנקודה הפנימית שבלב כפי שהם עוררו בנו אותה, רק בהסתכלות בדרכם ובאורחותיהם.

כך זכיתי לראות את חסידי ראדזין שהסתופפו בצל כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו, הרב הגאון הקדוש רבי מרדכי יוסף אלעזר ליינער זיכרוננו לברכה, שנפטר בוורשה ביום כ"ו בשבט תרפ"ט.

האדמו"ר מראדזין, שהיה בנו יחידו של אביו הגאון והקדוש רבי גרשון חנוך העניך זצ"ל, שהיה גאון הגאונים ואביר הרועים, אשר כל רז לא אניס ליה, מחבר ספרי "סדרי טהרות" על כל סדר משניות טהרות, "אורחות חיים", ומחדש מצוות התכלת בציצית בימינו, ירש מאביו הגדול את מוחו החריף, והיה גם גאון אדיר בכל מקצועות התורה, והפיץ את תורת אביו וזקניו הקדושים בין קהל החסידים ובין תפוצות ישראל בעולם התורה והחסידות.

הרבי מראדזין, היה מוכר כאחד מגדולי הדור, ונטל חלק בראש בכל פעולה ציבורית. בחכמתו הגדולה, ובהדר פניו כפני מלך, התייצב ונשא מדברותיו לפני מלכים ונשיאים, להגן על עמו. בימי שלטונו של הצאר הרוסי, לפני המהפכה הקומוניסטית, ובממשלה הפולנית העצמאית, ידעו ראשי השלטון כי הרבי מראדזין הוא אחד מהמנהיגים הגדולים ומראשי הדברים של היהדות לכל תפוצותיה. לפתחו שחרו כל ראשי הידות, בלי הבדל מפלג, כדי לקבל ממנו הדרכה, עצה ותושייה לפני הופעותיהם בבית המחוקקים או לפני ראשי השלטונות, להגן על אחיהם בית ישראל.

אצל חסידי ראדזין נחשב הרבי כאביהם ומורה דרכם, ודברי תורתו שנאמרו בכל הזמנות נחרתו עמוק בליבם ועוררו בהם אהבה עזה להשם יתברך. חסידיו, אשר כאמור כל אחד מהם היה גדול בחכמה, בתורה וביראה, לא זזו כמלוא הנימה

תואר הדרת פני קדשו של כ"ק מרן זצוק"ל

צולם בשנים האחרונות לימי חייו

ונתפרסם בשבועון בידיש "אילוסטרירטע וואך"

שיצא לאור בפולין

כ"ק מרן אדמו"ר רבנו מרדכי יוסף אלעזר זצלה"ה מראדזין בעל מחבר ספר הקדוש "תפארת יוסף" זי"ע

ערך וכתב: הרה"ח ר' יהודה לייב הכהן לוויין ז"ל

מספרו "האדמו"רים מאיזביצה"

כשנסתלק האדמו"ר רבנו גרשון חנוך העניך זצלה"ה בעל "אורחות חיים" "סדרי טהרות" ו"שלשת ספרי התכלת", ביום ד' טבת תרנ"א, בחרו חסידי ראדזין איזביצא בבנו יחידו, האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר, כמלא מקומו.

ל"ח שנים ניהל רבי מרדכי יוסף את עדתו, עדת חסידי ראדזין, על מי מנוחות, ברוך ובדרכי נועם. במהותו ובגישתו דומה לזקנו, האדמו"ר רבי יעקב בעל "בית יעקב", ושונה במזגו הנוח והשלו מאביו, האדמו"ר הגאון רבי גרשון חנוך "בעל התכלת", שהיה כידוע סוער וחרוף באופיו ובמזגו ובדרכי הנהגתו.

בשנים הראשונות לנשיאותו, הדפיס האדמו"ר רבי מרדכי יוסף כמה מספרי אביו הגאון הקדוש זלה"ה, ביניהם: "ספר עין התכלת" בנושא מצוות התכלת בציצית (וורשה תרנ"ב), "דלתות שערי העיר" (שם תרנ"ב) בנושא אקטואלי של עירובין בדלתות העיר, "תפארת החנוכי" על הזוהר הקדוש (וורשה תר"ס), הספר הגדול "סדרי טהרות" שעל מסכת אוהלות (פיעטרקוב תרס"ג) ועוד.

ברבות הימים הטביע האדמו"ר יותר ויותר חותמו האישי על זרם חסידות איזביצה ראדזין, שיסודתו בהררי קודש על ידי סב זקנו מרן הגאון הקדוש אדמו"ר רבנו מרדכי יוסף זצלה"ה בעל "מי השלוח" (שעל שמו נקרא הרבי), בשנת ת"ר. המאבקים החריפים בנושא התכלת בציצית, שהתלקחו בעוז בשלהי ימי אביו הגדול "בעל התכלת" עד לפטירתו, שככו, נשתכחו והלכו, הפכו עם הזמן לנחלת העבר הרחוק.

בנועם דרכו והליכותיו, כבש לב קרובים ורחוקים, ידידות אישית החלה להירקם בין הרבי מראדזין לבין אדמו"רים אחרים, אשר בעבר עמדו זה מול זה במחנות

לוחמים. האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר המשיך לשזור בנאמנות את חוט הזהב של חסידות איזביצא המעמיקה, הוא לא שינה מדרכה ומהותה כהוא זה, שמר על תוכנה העמוק והעשיר אבל כל זאת בדרכי נועם, תוך מאמץ למנוע ריב ומחלוקת. קשרי חיתון וידידות נרקמו גם בין חסידי ראדזין לחסידים אחרים, אשר בעבר ראו את עצמם כמו בשתי מחנות הנלחמים אחת ברעותה, ומעתה לא עוד.

האדמו"ר רבנו יעקב מאיזביצא, בעל "בית יעקב", הצטיין מעולם בתורתו שתמיד סדורה על לשונו וערוכה וברורה על שפתיו. גאון היה האדמו"ר רבי יעקב בתורה ובחסידות, באופן שמעטים כמוהו, ומשנתו המעמיקה מתרכזת תמיד בעניין הנדון כשהוא פורס משנתו בהרחבה ובהעמקה, בהסברה ובבהירות. כתבי ידו וספריו שנתרו בידינו [הרבה מהם אבדו בשואה] כדוגמת ספרי "בית יעקב" על התורה ו"ספר הזמנים" על המועדים, תורתו נחשבת כפרשנות יסוד בחסידות, באמצעותה למדו המוני חסידי בית איזביצא לרדת לעומקה של תורת החסידות הצרופה. על כן נחשבו ספרים אלה לספרי יסוד בתורת החסידות, יקרים וחשובים, ומבוקשים ביותר על ידי קרובים ורחוקים בכל דור הניאותים לאורם.

בנו, האדמו"ר רבנו גרשון חנוך העניך, השלישי למאורי בית איזביצא ראדזין, דומה היה יותר לסבו זקנו הגדול, רבי מרדכי יוסף מאיזביצא בעל "מי השלוח" ומייסד שלשלת הקודש. תמיד מחדש ומבריק, תוסס ומתסיס ואינו נח לעולם. "זקני הקדוש מאיזביצא – סיפר האדמו"ר לימים לבן אחיו – הזהיר אותי שלא אבקש מנוחה ולא למצוא לעצמי 'תכלית' בחיי העולם הזה, והסביר לי כי אי אפשר להגיע למנוחה בעולם עובר, וגם אם מנוחה יבקש לא ימצא לעולם כי תמיד יהיה מוטרד בפגעי הזמן לעמוד ולהילחם עמם ולדחותם, ובכל רגע ימצא פגע. אך אם ירצה שיהיה לו מנוחה, אזי על כל גל וגל שיעבור על ראשן יקבלו באהבה ולא יילחם כנגדם, ואז ילך לבטח בדרכו, וזה מרומז בפסוק (פרשת ויחי) "וירא מנוחה כי טוב... ויט שכמו לסבול", היינו מכיוון שרואה כי טובה המנוחה, על כן נטה שכמו לסבול הכול".

מחדש ומפלס נתיבות, מתקדם במישורים חדשים שטרם נבחנו על ידי אחרים, תורתו כדרכו בחיים מלאה הברקות וחידושים, חובקת עולמות. תורתו של האדמו"ר רבי גרשון חנוך העניך יש בה תמיד מן החידוש ומן החדש.

בנו וממלא מקומו, האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר מראדזין, הרביעי לנשיאי בית איזביצא וממשיך דרכה בקודש, דומה אף הוא כאביו לסבו הגדול דווקא,

חתנו וממשיך דרכו כ"ק מרן אדמו"ר מוהרא"י זצ"ל, בעריכת שלחנו הטהור
ביומא דהילולא של כ"ק מרן אדמו"ר "תפארת יוסף" זי"ע.

מימין בנו, יבלחט"א כ"ק אדמו"ר שליט"א

האדמו"ר רבנו יעקב מאיזביצא בעל "בית יעקב". דומה אליו בהליכותיו
בנעימות ובפניו המסבירות. "הנני דומה לאבי הקדוש" – נהג האדמו"ר לומר –
מה אבי לא היה דומה לאביו אלא לזקנו, אף אני איני דומה לאבי אלא לזקני...".
במתניות, בהשקט ובטח, ערוך ומסודר ניגש לפעליו הגדולים והרבים, בעסקי
יחיד ובענייני ציבור.

מרבה בדברי תורה בהטעמה יתירה ובהסברה בהירה, מאריך ומרחיב תורת
אבותיו הקדושים ומוסיף נופך רחב משל עצמו, למרבה הדאבון אך מעט מדברי
תורתו נשארו לנו, מעטים בכמות ורבים באיכות, אשר נרשמו בזמנו ונקבצו בידי
אחד מן המופלגים שבחסידים, רבי יעקב אליעזר ברבי שרגא פייבל קורנבליט
מחצלמא, ששמו וכינויו בפי החסידים "רבי יענקל פייבל לייזערס", ממה שרשם
ושמע בימי חורפו, וברבות הימים לאחר פטירת רבנו, הלך והדפיס הדברים
בספר "תפארת יוסף", כשאחרון האדמו"רים בפולין בנו וממלא מקומו רבי
שמואל שלמה מראדזין הי"ד, מעיד בהסכמתו כי נכונים הדברים המובאים בספר,

שרשם וכתב החסיד רבי יעקב אליעזר ברבי שרגא פייבל מחצלמא, עיקרם דברי תורה שהשמיע האדמו"ר בסוד חברים מקשיבים בשנת תרס"ב לפ"ק.

"וחושך על פני תהום"...

אומר האדמו"ר רבנו מרדכי יוסף:

"כתוב בתורה 'וחושך על פני תהום' (בראשית א). והקשה זקני האדמו"ר רבנו יעקב מאיזביצא: למי היה זה חושך? הרי לא היה בעולם אז אלא הקב"ה בלבד יוצר בראשית, ועליו הרי כתוב 'גם חושך לא יחשיך ממך, ולילה כיום יאיר, כחשיכה כאורה' (תהלים קל"ט)? אם אומרים למשל, שהיה רעב בעולם, פירוש הדבר שהיו אנשים רעבים, אחרת לא נקרא כלל 'רעב'! אם כתוב 'וחושך על פני תהום', פירוש הדבר שחושך זה החשיך למי שהחשיך, ואם לא היה מי שהחשיכה תשפיע על ראות עינו, מה פירוש 'וחושך על פני תהום'?"

המשיך האדמו"ר רבי מרדכי יוסף ואמר:

"-משל למה הדבר דומה? למלך עשיר אשר ארמון מלא אבנים טובות ומרגליות לו, שגמר אומר לפתוח את הארמון בפני בני עמו, למען יראו את יופיו ותפארתו. בטרם פתח את שערי הארמון, פקד להחביא למקום שם תיאסר הכניסה לבני העם הפשוט, את האבנים טובות ומרגליות היקרות לבל תשלוט בהן ידיים חמדניות של גנבים וחומסים.

"כך, כשאמר הקב"ה לברוא את עולמו, הלך וקבע תחומים לאור הגדול, וכך נוצר התהום מלא החשכות. על האדם העושה את דרכו בעולם לדעת, כי אם יתדרדר לתהום, לא ימצא שם כי אם את החושך. אדם נברא בעולם שכולו אור, עליו להתהלך בעולם שכולו אור, ולהיזהר לבל יתדרדר לתהום המלא חשיכה.

"הקב"ה נתן לנו את תורתו, תרי"ג מצוות לתורה, אומר אבי הקדוש אדמו"ר רבנו גרשון חנוך, מכונות בזוהר הקדוש בשם "תרי"ג עיטין" היינו תרי"ג עצות, לאדם שמהלך בעולם, שיוכל להישאר דבוק בבוראו. אין אלו עצות לאהבת השם יתברך, שכן אהבת השם בעצמה כלולה בתוך תרי"ג מצוות! אין אלו עצות ליראת שמים, שהרי יראת שמים אף היא כלולה בתרי"ג מצוות. אין אלו עצות שלא לחטוא, כי לכך ניתנו כל מצוות "לא תעשה". אלא הן עצות איך להימשך אחר השם יתברך "אחר השם אלוקיכם תלכו ובו תדבקון", להיזבק בבורא עולם

ולא ליפול תהומה ח'ו. עצות של מצוות "לא תעשה" שכל כולן באו לעקור מן הלב כל נטייה רעה בנפש, של הינתקות מאור ה'. ועצות של "מצוות עשה" שכל כולן באו להורות לו לאדם איך לדבוק בהשם יתברך כמו שכתוב "ולדבקה בו".

"כתוב – אומר האדמו"ר – "ה' צלך", צלו של אדם ינוע כתנועותיו של אדם, כן גם השגחתו של השם יתברך על האדם, עד כמה שהאדם דבוק בהשם יתברך, כן שומר עליו הקב"ה. ואין דבקות בלי אמונה, כשם שאדם זקוק להשגחה יתירה למען לא ייכשל במאכלות אסורות, כך זקוק הוא לאמונה יתירה שלא להיכשל חלילה בעולם. יש המקיפים עצמם בחומרות יתירות, אם בעניינים של אכילה או בעניינים אחרים, החסידים עמלו ועשו להקיף עצמם באמונה יתירה, נטעו יומם ולילה בליבם אמונה תמימה ושלמימה שעמדה להם בשעה שהם נחלשו. ככל שאדם עמל, עוזר לו השי"ת כנגדו, ואם אדם עמל על אמונה תמימה, בשעה קשה של הסתרת פנים הקב"ה בא ומאיר לו עיניו וליבו.

"חז"ל אומרים: "ארון נושא את נושאו". יש ואדם מדמה בנפשו שהוא נושא את ארון הקודש, עול המצוות מוטל עליו כמשא כבד כביכול, הקשה לעיתים מנשוא. דמיון זה, שאינו יונק ממקור טהור, אינו אלא מטעה האדם, שכן אליבא דאמת "ארון נושא את נושאו", המצוות נושאות את האדם, מעלות ומרימות אותו. אם חושך לו לאדם בעולמו חלילה, סימן שעל פני תהום הוא נמצא "וחשך על פני תהום". כי כשם שהאור הגדול אינו בא לתהום, כך אין החושך מחשיך ובא לעולם שמעבר לתחומי "התהום".

נקודה הפנימית שבכל יהודי

ושינן ופירש האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר מראדזין את 'מסכת איזביצא', את תורת אבותיו הקדושים שקדמו לו, כל פרשה בתורה ובחסידות, כל עניין ועניין מתוך לימוד מעמיק, תוך התעמקות וליבון הסוגיה הנידונה.

מגיע הרבי מראדזין לפרשת "תשובה", הריהו פותח ושונה:

"מים מטהרים, רק בשעה שהם דבקים וקשורים למקורם. מים שאינם קשורים לשום מקור, אינם מטהרים. וכמים כן האדם: כשהוא נדבק בחי החיים, במקור החיים, בהשם יתברך, אזי הוא מסוגל לטהר עצמו.

"תיקנו חז"ל לומר ווידוי, בערב יום הכיפורים וביום הכיפורים. "ווידוי" – אמר אבי כ"ק אדמו"ר רבי גרשון חנוך – זהו הסרת 'לבוש' אחר 'לבוש' מן החומריות, הסרת מסך מבדיל אחר מסך מבדיל, עד שאדם נשאר עם ליבו הפתוח ומכניס זיק של תשובה לליבו פנימה.

"כ"ק אבי זצ"ל הוסיף והזכיר את אשר שנינו במדרש (תנחומא, שמות יח) "הקב"ה נכנס למקום שאין רשות להם [למזיקים] להיכנס, ושם חותם את הדין". היינו, חדר לפנים מחדר בעומק הלב של היהודי, ושם הוא בוחן את לב האדם, אם נשארה נקודה אחת בליבו של החוטא שלא 'הסכימה' לחטא, שלא השתתפה בחטא, הרי שהחטא לא נעשה בזדון וביד רמה חלילה, נקודה אחת טהורה שנשארת בליבו של אדם היא אשר מעמידה אותו שוב על רגליו ומזכה אותו בדין. כתוב "אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו" (איוב לג), היינו אם ישנה עוד נקודה אחת פעוטה ביותר התופסת 'אחת מני אלף' מהמיית ליבו של האדם, מסוגלת זאת הנקודה להחזירו למוטב. רק להקב"ה הזכות והיכולת לחדור לליבו של אדם פנימה, ולבחון כליות ולב.

"... שום יגיעה של אדם בעבודת יוצרו – אומר האדמו"ר – אינה הולכת לאיבוד. כל רצון טוב להיות יהודי נשמר אי שם בליבו פנימה של אדם, והיא עשויה להצילו אי פעם. יש 'תשובה מאהבה' ויש 'תשובה מיראה'. ההתחלה צריכה לבוא מאהבה, בפניה שבליבו שבו אדם קשור להקב"ה. "הבוחר בעמו ישראל באהבה" היינו, האהבה לעם ישראל מלווה תמיד את הבחירה הזו. כל זאת בזכות האבות הקדושים, אשר תקעו בליבו של כל יהודי בכל הדורות שיבואו נקודה פנימית הקשורה בהקב"ה, והיא אינה נותנת לו לאדם להינתק לחלוטין מהקב"ה.

"לכן אל לו ליהודי להתיימש חלילה באשר הוא שם, בכל מצב בו הוא נתון. תמיד יכול יהודי לומר "לירושת אבותיי אני חוזר"! היינו: לאותה נקודה פנימית בליבו של אדם מישראל, שאין לפגוע בה, והיא אשר תוציא את האדם חזרה מכל סבך של עוונות. וכשיודע יהודי שאסור לו להתיימש משום שאין מקום לייאוש, הריהו מסוגל לחזור. משל למה הדבר דומה? ליורד ים השט ביים הסוער ומתרחק מחוף מבטחים, כשהוא קשור בחבל ארוך, הוא מתרחק בתוך הים אבל יודע כי קיומו מובטח כל עוד הוא קשור בחבל, ותמיד יכול הוא לאחוז בחבל ולחזור למרות כל הסערות שבים. הקב"ה הבטיח לאבות הקדושים "לבל יודח ממנו נידח", והיהודי יכול תמיד לחזור למקור מחצבתו. עליו רק לשמור על 'הרצון'!

כתוב "הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה" (ישעיה מג, טו), הקב"ה יצר דרכים ונתיבות גם בלב ימים בהם מטולטלים יהודים בדורות הקשים והמרים לבל יטבעו חלילה. הדרך לתשובה ולשיבה תמיד מוכן, ועל האדם לעשות רק את הצעד הראשון ולעלות על דרך זו. חז"ל אמרו: "אמר הקב"ה, פתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם". על היודי לפתוח פתח קטן בליבו האטום, את הדרך הלאה כבר יעשה אדם בעזרתו של השי"ת, מבקשים מהאדם רק להתחיל רק את הצעדים הראשונים, את יתרת הדרך כבר יעשה השי"ת שימינו פשוטה לקבל שבים.

ייעודו של אדם בעולמו

סח האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר:

"כתוב: 'לא טוב היות האדם לבדו, אעשה לו עזר כנגדו'" (בראשית ב, יח). וכי יתכן לומר, שהקב"ה בעת שיצר את האדם לא ידע כביכול כי 'לא טוב היות האדם לבדו' ורק אחרי שנברא אדם הראשון והיה מתהלך לבדו בעולם, הכיר בזה ה'?? וכי לא צפה ולא ראה הקב"ה מראש כי 'לא טוב היות האדם לבדו', ויש ליצור לו 'עזר כנגדו'?

"אלא אמור לכן, כי הקב"ה ברא את העולם מתוך רצון שהאדם עצמו יגיע לכלל הבנה והכרה, שבלי 'עזר כנגדו' לא יעשה את דרכו בעולמו, ובשעה שתתעורר באדם הכרה זו היא תתעורר כביכול גם אצל הקב"ה.

"וכשם שאנו מתפללים בראש השנה ותוקעים בשופר, כדי שיעלה זיכרוננו לפניו יתברך שמו לטובה. נשאל השאלה: וכי בלי כל הפעולות הללו, אין הקב"ה זוכר אותנו, הלוא 'אין שכחה לפני כיסא כבודך'?? אלא שעל ידי התעוררותנו, מעוררים אנו את מידת החסד שנקראת "זיכרון".

"כתוב בפסוק 'עזר כנגדו'. אמר כ"ק אבי אדמו"ר רבנו גרשון חנוך זצוק"ל, כי כל עזר יש בה גם 'כנגדו'. רק עזרתו יתברך היא עזרה שלימה ומושלמת, ואלו כל עזרה אחרת טמון בה גם כוח של 'כנגדו'.

"והשיאנו ה' אלוקינו את ברכת מועדיך", המשיל זקני האדמו"ר זצוק"ל את משלו, למה הדבר דומה? לאב שהיה מהלך בדרך עם ילדו, ומצאו אבנים טוות ומרגליות. לא ידע הילד ערכם של 'אבנים טובות ומרגליות' בחשבו כי סתם

אבני משחק הם, וכשאמר לו אביו ללקטם אף הוא כדי להביאם הביתה, התקומם הילד ולא הבין לדרישת אביו, שהעמים עליו נטל בנוסף על היגיעה בהליכתו. 'משא מיותר' שאין הוא יכול לאכלו, ולא להרוות בו את צימאוננו... כשמגיע האדם למועדים ולימים טובים, לברכת מועדיך, אין הוא מבחין ויודע בשעת מעשה את רב הטוב הצפון בהם לעתיד, רואה הוא במועדים נטל נוסף כביכול, חומרה נוספת, הכנות נוספות, טרחות וטרדנות... אולם מבקשים אנו מן השי"ת, כי יטען אותנו כביכול בעוד 'משאות' כאלה, לטוב לנו כל הימים...

"זקני הרב הקדוש מאיזביצא אמר, כי כל הדברים בעולם הזה, הינם כחלום כנגד הדברים שלעתיד לבוא, דברים שנראים תמוהים ובלתי מובנים לכאורה, הם כחלום אשר פתרונם יתגלה בפנינו לעתיד לבוא. אדם סובל בעולמו, יודע צער וייסורים רבים, ואלו ייטיב ללמוד ייווכח לבסוף לדעת כי כל הייסורים והסבל שבעולם נכללים להם במסכתות הקשות "נגעים ואוהלות", הכול נקבע מראש.

"...ומה רוצים מאדם בעולמו? שירגיל עצמו במצוות, בתורה, בקדושה, שלמעשה מקפת אותנו מכל עבר מבלי שנבחין בדבר. אדם סובל הרבה מאד והוא עומד ומשתאה ושואל את עצמו: מניין לי הכוח והגבורה, לעמוד בכל הייסורים הללו? אדם לפעמים אינו מסוגל להאמין בעצמו, כי יש בו כוח הרבה לעמוד בייסורים כה קשים ומרים, מאידך אין אדם מבחין ומרגיש כי מסוגל הוא להכניס לעצמו קדושה וטהרה יותר מאשר הוא מעלה בדעתו. אדם מסוגל הוא להכניס הקדושה, לכל אבר מאבריו.

"סבי זקני, האדמו"ר רבנו יעקב מאיזביצא, אמר: אדם צריך להכניס קדושה לכל האברים שלו, אפילו לרגליים שיפסיקו ללכת מעצמם בהגיעם ליד 'תחום שבת', בגלל קדושת השבת והאיסור שבדבר, הגם שהרגליים הינם מהאברים הרחוקים ביותר מן המוח והלב. הדבר יתכן הוא, ולכך נאמר "אם תשיב משבת רגלך, עשות חפצי ביום קדשי" (ישעיה נח). כתוב "וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלוקים את בני ישראל", משה רבנו עליו השלום, ליקט כל כוחות הקדושה, והעמידם מוכנים לכל ישראל עד סוף כל הדורות!

"בכל דרכיך - דעהו!"

כתוב בגמרא (ברכות סג):

"דרש בר קפרא, איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלויים בה? "בכל דרכיך דעהו, והוא יישר אורחותיך"! (משלי ג). כ"ק זקני האדמו"ר בעל "מי השלוח"

זי"ע אמר, כי באמת צריך אדם מקודם להיות 'סור מרע' ואחרי כן להפוך ל'עשה טוב', כי איך יתכן לקלוט טוב, אם 'הרע' תוסס בפנים האדם בתוכו?? אכן באמרות הקב"ה במעמד הר סיני, נקבע אחרת. אמרה הראשונה הייתה "אנוכי ה' אלוקיך" היינו 'עשה טוב', ואלו האמרה השנייה הייתה "לא יהיה לך אלוהים אחרים" – היינו 'סור מרע'. כך קבע לנו השם יתברך בתורתו כי לראשונה עלינו להשתדל 'לעשות טוב', ואחרי כן להתפנות בכל הכוח אל 'סור מרע'. ובאמת זהו אחד מחסדי השי"ת, שכן אחרת, מי היה גומר אי פעם עם 'סור מרע'?? מי יכול לנקות עצמו מהרע לגמרי, הלוא היינו עסוקים וטרודים בזה לעולם ולא היינו מגיעים כל אל 'עשה טוב'... לעולם לא היינו מגיעים לשום מצווה, עד שהיינו מבוררים לגמרי!

"זהו – המשיך ואמר האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר – מה שדרש בר קפרא "איזוהי פרשה קטנה, שכל גופי תורה תלויים בה?" "בכל דרכיך דעהו, והוא יישר אורחותיך"! וממשיכה הגמרא ואומרת, ואמר רבא, ואפילו לדבר עבירה! פירוש: גם האדם שטרם הצליח לסור מרע, ועדיין עבירה בידו שנמשך אל הרע, מצווה עליו לעשות ככל המוטל עליו בדבר מצווה, ללמוד תורה ולהתפלל תפילות, אמנם עדיין הוא מלוכלך בחטאים וטרם התנקה לגמרי, אכן מובטח הוא כי הוא היינו הקב"ה "יישר אורחותיך". וכל-כך למה? לפי ששערי תשובה אינם ננעלים בפני אדם, תמיד הוא יכול לשוב למקור מחצבתו.

"במדרש רבה שנינו (ואתחנן רבה, ב): "נמשלה תפילה למקווה, ותשובה לים. מה מקווה, פעמים פתוח ופעמים נעול, אף תפילה, פעמים פתוח ופעמים נעול. ותשובה לים – מה ים לעולם פתוח, כך ידו של הקב"ה, לעולם פתוחה לקבל שבים". זוהי אותה "פרשה קטנה, שכל גופי תורה תלויים בה – בכל דרכיך דעהו, והוא יישר אורחותיך". אם יהודי יחזור בתשובה, הקב"ה עומד תמיד מוכן לקבלו וליישר את אורחותיו. ויהודי מסוגל הינו תמיד לחזור בתשובה בכל מצב שבו הוא נתון. "השוכן אתם בתוך טומאתם", כך מעיד ואומר הכתוב.

"בכל דרכיך דעהו" אומר הכתוב, הכוונה לא רק בדרך לתורה ולמצוות, אלא גם בדרכים אחרות שבהן נמצא האדם, בדרכי עולם הזה, גם כן דע את השי"ת. "בכל דרכיך" – האדם תמיד 'הולך', כל עוד שהוא חי: או שהוא עולה ומתעלה בדרך העולה בית א-ל, או שהוא חוזר ונופל לעמקי התהום חלילה. זקני האדמו"ר בעל "בית יעקב" אמר, כי בחינתו של אדם הוא, אם התקדם היום כנגד אתמול, אם הוא מבחין לדעת כי היום דעתו צלולה יותר מיום אשתקד.

כשהוא מבחין היום, כי אתמול לא הייתה דעתו צלולה די צורכה, ומכאן סימן גם על עבודתו ומעשיו. צריך הוא היום לעשות תשובה על עבודתו ומעשיו מאתמול, שלא היו מספיקים לפי השגתו מהיום, וכך נמצא כי האדם תמיד בתשובה על מעשיו, שאם כי לא היו כנגד רצונו יתברך חלילה, אבל לא היו מבוררים כראוי. על כך מבטיח לנו השם יתברך, כי "הוא יישר אורחותיך". אמנם אין גבול לעמלו של אדם לצלילות יתר של מעשיו ומחשבתו, למטרה זו הרי עובד האדם כל חייו ובכל כוחו, והשם יתברך עומד בעזרו. זוהי כאמור תמצית אותה "פרשה קטנה, שכל גופי תורה תלויים בה!"

קריעת ים סוף – ומלחמת עמלק, ומה שביניהם

"בקריעת ים סוף, נאמר: 'ה' יילחם לכם, ואתם תחרישון'. בני ישראל לא נדרשו כאן לשום פעולה מצדם, לשום מעשה, כדי להתגבר על המצרים. הקב"ה עשה הכול מצדו הוא. ואלו במלחמת עמלק נאמר "צא והילחם בעמלק"! שם נדרשו כל בני ישראל להשתתף במלחמה זו. כל זאת למה?? הלוא גם אז יכול השי"ת לנהל המלחמה לבדו?

"אלא – מסביר ואומר מרן האדמו"ר רבי מרדכי יוסף – במצרים, היו ישראל שקועים במ"ט שערי טומאה! במכילתא שנינו: "עד עכשיו, עבד אינו יכול לברוח ממצרים, ואתם אומרים להוציאם בשש מאות אלף איש"?! פירש כ"ק זקני האדמו"ר רבנו יעקב מאיזביצא: במצרים, היו כולם כבולים כאסיר המובל באזיקים, עד שנדמה להם כי טוב להם עבוד את מצרים, היינו מוטב להיות 'עבד' במצרים מאשר להיות 'שר' ומושל במדינה אחרת! שכן מצרים, סגורה ומסוגרת הייתה בטומאה של תאוות ותענוגות, כשהם מוקפים בטומאת מצרים לא יכלו בני ישראל להחליט לפרוש ולצאת לארץ אחרת, והם לא היו מודעים לכך כי שקועים המה במ"ט שערים של טומאה, רחמנא לצלן. כה היו שקועים במצרים עד שהיו המלאכים מקטרגים כנגדם "הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה, מה נשתנו אלו מאלו"?? כמותם כמצרים, אף ישראל שקועים הם בעבודה זרה, ועל שום מה יזכו להיגאל? הלכך לא מסוגלים היו ישראל ללחום כנגד מצרים, בהיותם נתונים עדיין תחת השפעתם, ולכן אומר הקב"ה למשה 'ה' יילחם לכם, ואתם תחרישון!"

"ואלו אצל עמלק, הדבר שונה לגמרי: מול העמלקים, עמדו בני ישראל כבני חורין, לא היו מושפעים על ידם, השפעת עמלק לא הצליחה לחדור דרך כל אבריהם כהשפעת מצרים, הלכך יכלו הם להילחם כנגדם. הלכך נאמר להם אז "צא והילחם בעמלק!"

כתוב: "ויוצא את עמו ישראל מתוכם לחירות עולם". והלוא אנו עדיין גולים מגלות לגלות, מגולה לגולה, מה פירוש "לחירות עולם"? אלא מצרים הייתה גאולת הדעת, הדעת נגאלה מכבליה וממאסרה. הדעת נגאלה אז עולמית, מאז ועד היום כל הגלויות הינן בעיקר גלות הגוף, שעבוד הדעת, אכן הדעת לא השתעבדה עוד. מכאן המצווה עלינו לזכור בכל יום יציאת מצרים, שהיא גאולת הדעת, אין שעבוד כשעבוד הדעת ואין גאולה כגאולת הדעת, גאולה שבאה מצד הקב"ה, בני ישראל לא עשו מאומה לגאולתם, הכול בגלל הבטחת הקב"ה לאבות הקדושים.

"...כ"ק זקני האדמו"ר רבנו יעקב מאיזביצה אמר, כי תבואה צומחת רק אחרי שזורעים, בלי זריעה מחודשת אין כל צמיחה של התבואה. לא כן בעץ, האילן שנוטעים פעם אחת והוא מניב פירות שנים הרבה, והשרף עולה ומשקה אותו. כן מצינו בתפילה, יש והתפילה נקבעה בליבו של אדם בבחינת "ויתפלל בעדו תמיד", מתפלל מעצמו, מאליו כביכול, ויש שצריכים בכל פעם להתחיל ולהתפלל מחדש.

"בפסח, בא הכול מצד השי"ת, אדם לא עשה מאומה, ולכן נתנו לנו את מצוות העומר בפסח, עומר על התבואה שאדם עמל עליה בכל פעם לזרוע אותה, ביגיעת כפיו ממש. ממצוות העומר מגיעים אחר כך למצוות "שתי הלחם" בחג העצרת שנידונים על האילנות, שהן קרבות רק לשמים, להשם יתברך. זאת בכדי להראות ולגלות כי גם היגיעה שלנו אינה אלא חסד מהשם יתברך, ובלי חסד זה לא היינו יכולים ולא היינו מגיעים כלל ליגיעה זו. אחרי שאדם מעמיק בהכרת אמת זו, הריהו חוזר ושב למצוות שהן בבחינת 'אילן', שנוטעים פעם והם צומחים ומעניקים את יבולם לזמן רב אחרי כן".

מה פירוש "זכירה" - לפני ה' אלוקיכם??

"...כתוב (במדבר י, ט) 'ונזכרתם לפני ה' אלוקיכם', מה שייך לשון 'זכירה' אצל הקב"ה? אדם, לעתים זוכר ולעתים שוכח, בשעה שהוא זוכר שייך אצלו לשון 'זכירה'. אבל אצל הקב"ה, שאין שכחה לפניו, הרי תמיד הוא רואה ומביט עליך,

יודע הכול, איך שייך לשון 'הזכרה' לפניו? אמר זקני כ"ק בעל "בית יעקב":
 'ונזכרתם' פירוש, שהשם יתברך יקבע את הזכירה בליבו של האדם, האם ייזכר
 בהשם יתברך ואז הקב"ה זוכרו. כתוב "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו, ויקשב
 ה' וישמע, וייכתב בספר זיכרון לפניו" (מלאכי ג), אמר זקני רבנו בעל "מי
 השלוח", שספר הזיכרון של השי"ת הוא אשר קובע בליבו של אדם, מכניס
 ללבו תורה בקביעות.

"...כל דבר בעולם הזה המשכיח את צורתו, משכיח את מקור יצירתו. כשיוצרים
 עיסה מגרעיני תבואה אחרי שנטחנו, משכיחה החלה ומשכיח הלחם את 'מקור
 מחצבתו'. אדם המשנה צורתו, מסוגל לשכוח את יוצרו. לכן נקבעה "מצוות
 חלה" על העיסה, כדי להזכיר לנו שוב את המקור שהוא מהקב"ה שיצר זאת.
 מזה הטעם תוקעים בשופר "כי שיעלה זיכרוןנו לפני הקב"ה, היינו שאז ייזכר
 בהשם יתברך, ואז הוא יעורר את רחמיו על ידי זכירה משותפת זו. "תפילין"
 באים להזכיר לו לאדם, וכן המצוות בחג הפסח, וכל המצוות לשם זכירה נתקנו,
 אדם עומד בתפילה בימים הנוראים, וחשב ברוב סכלותו כי עליו לעורר את
 זיכרון השי"ת כביכול, בשעה שלמעשה כל התפילות נתקנו כמצווה למען יזכיר
 אדם לעצמו את אשר הוא שוכח ולמעשה גם משכיח הכול".

בין רבי - לבין חסיד

כשבא הרבי מראדזין, רבי מרדכי יוסף אלעזר לעיר לובלין, להלווייתו של הרב
 הגאון הקדוש "הכהן" מלובלין, האדמו"ר רבי צדוק, תלמידו המובהק של זקנו
 הקדוש הרבי בעל "מי השלוח" מאיזביצא, פגש באחד מישישי החסידים,
 מתלמידי הרבי הראשון מאיזביצה, שדבק אחר כך ברבי מלובלין רבי לייבלי
 אייגר זצ"ל, ואחר כך באדמו"ר רבי צדוק הכהן.

אמרו, שאותו חסיד היה מצעירי החסידים בקאצק, שפרש משם יחד עם רבו
 הקדוש מאיזביצא. אמר לו האדמו"ר:

"- ספרו נא דבר מסבי זקני, בעל "מי השלוח" —

השיב הישיש לרבי:

"- מהסבא הקדוש של הרבי, יודע הרבי לבטח יותר ממני. אספר לכם דבר מה
 מהתקופה הראשונה להנהגתו של הרבי מאיזביצה. אז היינו מאד דבוקים

באדמו"ר, שהינו בבית מדרשו ימים וחדשים מבלי לחזור לביתנו, פשוט שכחנו מהבית... בימים, עמלנו על התורה ועל העבודה, ובלילה, עד שהתפללנו ונחנו קצת, מהרנו לשיעור הקבוע שהשמיע הרבי בחצות בבית מדרשו. אחרי השיעור פרשנו לרוב בחברותה, כדי לחזור על דברי הרבי, ודברנו בתורה ובחסידות עד עלות השחר.

"- היה שם חסיד זקן מאד מטומשוב, שהכיר את הרבי מנעוריו ונסע עמו הרבה פעמים מטומשוב לפשיסחה. סיפר לנו אותו חסיד זקן, כי פעם, כשנסע עם בעל "מי השלוח" לפשיסחה, פגשו באכסניה בדרך בחסיד ישיש שסיפר לנו כי החסידים הראשונים אמרו "רבי הזוכר את החסידים, עדיין אין זה אומר הרבה. העיקר שהחסיד יזכור את הרבי... רבי המקפיד על חסיד, עדיין אין זה אסון, עשוי הוא רק להיטיב את דרכו. חסיד המקפיד על הרבי, מסכן הוא, עלול הוא לאבד שתי עולמות גם יחד"!

"- כשיצאנו עם הרבי בעל "מי השלוח", מוונגרוב עיר רבנותו הראשונה לאיזביצא, עת קבע מושבו במקום, נדחקתי קרוב לרבי, אז פנה אליי ושאל: "אתה זוכר את אשר אמר החסיד הזקן? צריכים לזכור זאת"!

למען הכלל

בפרוץ מלחמת העולם הראשונה, בשנת תרע"ז, עבר האדמו"ר מראדזין לוורשה. לראשונה קבע בה את מושבו העראי, אולם הוא נשאר כבר בבירת פולין עד ליומו האחרון. פתח את בית מדרשו בוורשה, לשם נהרו חסידי ראדזין מקרוב ומרחוק. אחרי סיום המלחמה העולמית, עת הפכה פולין לרפובליקה עצמאית, גברו מאד תנועות השמאלניות והאנטי דתיות ביהדות פולין, החסידים לכל זרמיהם עמדו בפני אויב משותף לכולם. החילוניות צברה תנופה והלכה, במקום המאבקים בין זרמי החסידות השונים, בא המאבק המשותף בחילוניות האנטי דתית.

האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר נכנס יותר ויותר בעול העסקנות הציבורית הכללית, אם לטובת יהדות פולין, ואם לטובת חרדי פולין. ער לכל דבר ציבורי ונושא בעול, השתתף ברצון באספות ובכנסים היסוד הרבים לארגונים שונים לטובת היהדות והציבור, השמיע דבריו בקצרה, עודד ועשה למען הכלל והפרט.

כתובתו של הרבי הפכה להיות כתובת ראשונה במעלה לכל פעולה ציבורית, ליבו הגדול של האדמו"ר פתוח וער תמיד לכל יוזמה מבורכת לטובת הכלל.

תקופה חדשה

כשקיבל האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר את הנהגת חסידות איזביצא ראדזין, הייתה זאת למעשה עדה מלוכדת, נפרדת מכל הסביבה אשר סבבה אותה. המאבקים והדי הריב בין זרמים שונים בתנועות החסידים, המאבק שניהלו חסידי ראדזין ובמיוחד בתקופה האחרונה לנשיאות של אביו הגאון הקדוש רבי גרשון חנוך העניך, נתנה את אותותיה בכל התחומים. תהום של אי הבנה, לעתים אף משטמה, הפרידה בין העדה הגדולה והקדושה הזאת, לבין בני עדות קדושות אחרות. עדת חסידי ראדזין בקהילות גדולות וקטנות, הייתה סגורה ומסוגרת, נעדרת כל שפה משותפת עם בני עדות אחרות. המאבק מסביב לחידוש מצוות "התכלת בציצית" העמיק את הקרע ואת אי ההבנה. לחסידי ראדזין היה מאז סימן היכר מיוחד, חוט התכלת בטלית בכל מקום שבו הופיעו.

המאבקים הממושכים והאשמות ההדדיות, נתנו אותותיהם בכל, עד כי היה נדמה שלא יתכן כבר לעולם הבנה ושיתוף פעולה בין חסידי ראדזין איזביצא לבין בני עדות אחרות, בכל מישור שהוא, אם בענייני הכלל ואם בענייני הפרט. רבים מחסידי ראדזין נחשבו ללומדים מובהקים ומופלגים ביותר, הם האשימו את נאמני הזרמים האחרים בבורות ובעם ארצות, האחרונים לא נשארו חייבים, בחריפות המאבק לא בחלו שני הצדדים גם יחד בכל האמצעים. הפולמוס סביב לחידוש התכלת אמנם שכך אחי הסתלקותו של האדמו"ר רבי גרשון חנוך, מחדש התכלת, אבל המשקע בלב רבים היה ונשאר עמוק, הפצעים טריים למדי, איש לא העלה בדעתו כי יתכן וחומות הפירוד יפלו אי פעם.

בתקופה הראשונה לנשיאותו של האדמו"ר רבי מרדכי יוסף, עסק בעיקר בהפצת תורה וחסידות, הדפיס את הספר השלישי מאביו הגדול בנושא התכלת, ייסד חבורות למבקשי חסידות שבהן לימד הרבי את תורת החסידות בנועם ובהסברה, יחד עם זאת פעל הרבי להפגת מתחים ועשה הכול על מנת שלא להחריף את המתרחקות שהתפתחה בשנים הקודמות. לאט ובבטחה הלכה המתרחקות ודעכה. בהשראתו ובהשפעתו של הרבי החלו רבים מחסידי ראדזין לפעול בזירה היהודית הציבורית, נשכחו המצה והמריבה ופסקו המחלוקות מפה ומשם. עדת

חסידי ראדזין המשיכה בעוז בדרכה הייחודית והאיכותית, יחד עם זאת מצאה שפה משותפת עם חסיד אדמו"רים אחרים, וביניהם כאלה שלחמו במשך דורות בחסידי בית איזביצא ראדזין.

האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר, במנהיגותו הדגולה, נעשה מיד בתוך שנים מספר לדמות בולטת לא רק במישור הנהגת החסידים, אלא גם במישור הציבורי הכללי. נטל חלק בראש באספות של אדמו"רים וראשי הרבנים, שהתכנסו לעתים לא נדירות, ודנו בבעיות כלל ישראליות. בפיקחותו, במתינותו, ובהגיון המעמיק שלו, הפך הרבי לדמות מתבלטת ולאישיות מרכזית, ותפס את מקומו בשורה הראשונה של גדולי ישראל הנושאים בעול הכלל והציבור כולו. לא חסרו תלאות ואבני נגף בדרכה של יהדות פולין-רוסיה, בת ששת מיליון הנפשות בימים ההם, בימי המשטר האכזריים של הצארים, גזירות רדפו גזירות וניסיונות לפגוע במרכז היהודי הגדול לא פסקו אפילו יום אחד. גדולי ישראל בימים ההם הרבו להתאסף, לעמוד על המשמר ולפעול בכל מישורי החיים הקשים. מקומו של האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר לא נפקד אף פעם, נושא בעול ובעצה, עושה ומעשה ואינו חוסך טרחה ועמל. יוזם פעולות לרוב, פועל ומפעיל מאחורי הקלעים ומלפניהם, ונמנה על ראשוני המבצעים. עד מהרה נקשרו יחסי ידידות עמוקים בינו לבין גדולי האדמו"רים, רבנים וראשי הישיבות שפעלו בימים ההם.

ללא פשרות וללא וויתורים

למרות גישתו המתונה והמאופקת, למרות אהבת השלום העמוקה שפיעמה בו ועמלו למנוע כל חיכוכים בין קהל עדתו לבין חסידים אחרים, עמד האדמו"ר כסלע איתן על משמר היהדות הצרופה, מבלי לסטות ומבלי להתפשר כמלוא הנימה בענייני דת ויהדות. במישור זה, לא גרס שום פשרות או וויתורים, כאן לא חפץ לדעת משום התחמקות או אדישות, התייצב בראש אדמו"רי ורבני דורו אשר לחמו בחירוף נפש את מלחמת יהדות התורה במסגרת תנועת "אגודת ישראל" נגד זרמים חילוניים ולאומניים, נגד כל תנועה או זרם אשר סטה מדרך הידות הצרופה. במלחמתו זו לא ידע ליאות, מוכן ומזומן תמיד לכל פעולה ולכל מעשה, כדי לקדם את ענייניהם של היהודים החרדים המאורגנים. עושה ומדברך אחרים לעשייה ולפעילות, בכל המישורים הציבוריים.

פעם, באספת אדמו"רים ורבנים בוורשה, שדנה בשאלת עתידו וצביונו של החינוך היהודי בפולין, השתתף פקיד ממשלתי ממוצא יהודי, ונציגי קהילת וורשה, ביניהם אנשים מזרמים חילוניים ואנטי דתיים, שהתריעו נגד האדמו"רים והרבנים אשר דרשו בתוקף שלא לשנות מאומה מדרכי החינוך והלימוד בבתי התלמוד תורה בפולין. התריס אחד המשתתפים הלא דתיים כנגד האדמו"רים בשל "עקשנותם", טען כי יש "לוותר" על לימוד סוגיות ומסכתות שונות לילדים צעירים, לעומת זאת הוא מסכים בהחלט ללימוד "מסכת אבות", המלאה לדבריו "מידות טובות" והליכות נעימות. "אני עצמי" – טען האיש – לומד ומשנן בביתי לילדיי את "מסכת אבות"! אמר.

נענה לו האדמו"ר רבי מרדכי יוסף ואמר לו:

"מסכת אבות איננה עבורך, ולא עבור שכמותך.. שכן כך שנינו במסכת אבות: "אהוב את המלאכה, ושנא את הרבנות"! ואלו אתה, גם בלאו הכי שונא רבנים ורבנות... לימוד מסכת אבות, אפוא, לשם מה לך"?

הרבי מראדזין נמנה על גדולי ישראל הראשונים, אשר נתנו את ידם לביצור מעמדה של תנועת "אגודת ישראל" בפולין, עוד בגלגולה הראשון עת שנודעה בשם "שלומי אמונים". נתן ידו להקמת רשת החינוך התורתית, להקמת תנועת "בית יעקב" על ידי האישה הצדקת הגברת שרה שנירר ע"ה. חסידי ראדזין נמנו על הפעילים הראשונים בציבור הדתי והחסידי, במלחמתו כנגד הזרמים האנטי דתיים. שני צירים מטעם "אגודת ישראל" נבחרו לפרלמנט הפולני הראשון לאחר הקמת הרפובליקה הפולנית בתום מלחמת העולם הראשונה: הגאון רבי אברהם צבי פרלמוטר, מרבני וורשה, והגאון רבי משה אליהו הלפרין, מאישיה הבולטים של יהדות לודז' ומוותיקי ונאמני בית חסידי איזביצא ראדזין. כמוהו כיהנו רבים מעדת חסידי האדמו"ר כראשי קהילות ופרנסי הקהילות, כעסקנים ולוחמים חרדיים מובהקים ונאמנים. רבות תרמו חסידי ראדזין, לביצור מעמדה של תנועת יהדות התורה המאורגנת בפולין בימים ההם.

אהבת תורה ולימוד התורה

החריש העמוק שעשה האדמו"ר רבי מרדכי יוסף מאיזביצה, ניכר היה בכל הליכותיו ומעשיו הדגולים של האדמו"ר הרביעי לבית איזביצה, רבי מרדכי יוסף אלעזר. היסודות שהניח הרבי הראשון מאיזביצא, נשארו כעיקרי תורת חסידות

זו, ממשיכי השושלת הוסיפו נדבכים וקומות לבניין הגדול והנאמן, שהעמיק לחזור ולהתרומם ולגבוה כלפי מעלה.

בראדזין, כמו באיזביצא, לא אהדו את הבורים ועמי הארצות. רובם הגדול של חסידי איזביצא ראדזין, בני תורה ולומדים מובהקים היו, לא בזבוז זמנם אלא עסו בתורה בכל עת מצוא, לא מצאת אותם בין יושבי קרנות ומספרי המעשיות, אלא בין חובשי בית המדרש ולומדי ה"שטיבלך", שם עסקו בתורה ובחסידות והרוו את נפשם במאמרי גמרא ובלמוד החסידות. אלה שלא לנו באוהלה של תורה, לא מצאו את מקומם אצל האדמו"ר הזקן מייסד השושלת, בעל "מי השלוח", כאלה גם לא קלטו את תורתו המעמיקה של יורשו וממלא מקומו, האדמו"ר בעל "בית יעקב". בנו ונכדו הגדול, האדמו"ר רבי גרשון חנוך, בחל בבורים ועמי הארץ, כאלה לא מצאו להם שום מקום בין עדת חסידיו המובחרים.

גם בנו וממשיך דרכו, האדמו"ר רבי מרכי יוסף אלעזר, עודד לתורה וללימוד התורה, אהב תלמיד חכם וכיבדו מאד, גדולי התורה והלומדים אשר בקהילת וורשה הגדולה, וכל אלה שנקלעו לבירת פולין התוססת, סרו לביתו של הרבי מראדזין, להשיח בדברי תורה וחסידות ובמאמרי חכמה, ואהבו את חברותו. אך למרות מתינותו כאמור, והילוכו הנעים עם הבריות, לא נשא הרבי מראדזין פני למדן או בן ישיבה, שיראת שמים צרופה אינה נלווית וצמודה עם תורתו.

פעם, בשיחה אחת עם בני תורה שיראתם לא נראתה לו, נענה הרבי ואמר: שנינו "המגלה פנים בתורה שלא כהלכה, אין לו חלק לעולם הבא". תמיד שאלתי את עצמי: איזה 'פנים' יש לתורה כזאת, אם אין היא תואמת את ההלכה??... למה אמרו חז"ל "המגלה פנים בתורה, שלא כהלכה"!!

הוא מותיב, והוא מפרק: לפי ההלכה המפורשת, יש לגשת ללימוד התורה ולעמל התורה "באימה וביראה", ומי שניגש לתורה בלי אימה ובלי יראה, מי שפותח את הגמרא בלי יראתו הקודמת לחכמתו, הפנים של תורה מתגלה לפניו בלי אימה ויראה, הריהו אפוא בכלל "מגלה פנים בתורה שלא כהלכה"!!...

הילוכו של האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר עם הבריות, עם קרובים ועם רחוקים, הייתה במתינות, מקרב כל אדם ואינו דוחה פני איש. בגלל עסקנותו הציבורית, בגלל עמדתו הכלל ישראלית ביהדות פולין, היו רבים אשר סרו לבית מדרשו, באו עמו במגע, אבל גם בתוך הילוכו המתון שקירב רחוקים כקרובים, שמר האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר על הדרך האיזביצאית המיוחדת

והצרופה, ולא וויתר עליה לעולם. עטף את חסידות מעמיקה ומסעירה זו בגלימה של משי, כדי לא לדקור איש, שלא להכאיב חלילה לאדם, אבל יחד עם זאת שמר מכל משמר על תוכנה ותמצית נפשה של החסידות הצרופה כפי שניתנה.

האדמו"ר מראדזין לא חזר כאמור לראדזין עירו, מקום מושבו וחצרו של אביו וזקנו האדמו"רים, בוורשה הגדולה והסואנת נשאר הרבי עד ליומו האחרון, רחוק ממרכזי חסידי ראדזין העיקריים שמחוזו מושבם באזור לובלין, אבל ממקום משובו המרוחק ומתוך טרדותיו המרובות בענייני הכלל, לא חדל מלנהל את עדתו, מלבקר בערי מושבות חסידי ומלהתעניין בכל חסיד וחסיד, מלפקח על השטיבלך, על משמרתו זו עמד למרות חולשתו ומחלתו ומכאוביו שפקדוהו לעיתים קרובות, ובעיקר בשנותיו האחרונות.

המעבר מראדזין לוורשה

בעצם ימי מלחמת העולם הראשונה, עקר האדמו"ר רכבי מרדכי יוסף אלעזר מראדזין הקטנה, לוורשה העיר הגדולה והמרכזית של פולין. בלב האזור היהודי שבשכונת 'גזיבוב', ברחוב טווארדה 10, פתח את בית מזרשו הזמני, שהפך עד מהרה למרכז לתורה ולחסידות, ולעסקנות ציבורית מכל החוגים. לביתו בוורשה באו חסידי ראדזין מכל רחבי פולין, באו עסקנים ואנשי ציבור, רבנים ואדמו"רים כדי להתייעץ ולעשות בענייני הכלל הדחופים והלא דחופים. הימים ימי מלחמות וזעזועים, מהפכות ומשטרי חירום, אם מצבם של יהודי פולין-רוסיה היה קשה בימים הרגילים, השקטים, אם הקיבוץ היהודי הגדול ביותר בימים ההם לא ידע מנוחה ושלווה גם בתקופת השלום והרגיעה, הרי שסבלם של בני עם הנרדף הגיע לשיאים בימי מהומה ומבוכה, בהעדר משטר וחוק.

האדמו"ר מראדזין נתגלה אז במלוא שיעור קומתו כמנהיג ישראל נאמן ומסור, המוכן ומזומן תמיד לכל, למען אחיו הסובלים מידי אנשי המשטרים שהתמוטטו, ומאלה גויי הארץ אשר חיפשו אפשרות למתן ביטוי לכוחם הגס והאליים. מנצחים ומנוצחים התעללו ביהודים חסרי ישע באכזריות נטולה כל רגש אנושי.

צבאות רוסיה הצארית נסוגו בלחץ הצבא הגרמני הקיסרי המנצח, המשטר הרוסי הקשוח שהצטיין תמיד באכזריותו, נעשה ללא נשוא דווקא בימים האחרונים שקדמו לתבוסתו, המושלים הרוסיים היהירים אמרו לתת ביטוי למרירותם ולתסכולם בפגיעות בלתי פוסקות ביהודים האומללים, שהיו נתונים בין הפטיש

לסדן. כיבוש מרחבי פולין המרכזית בידי הצבא הגרמני, וכינון משטר צבאי גרמני, נראה בעיני רבים כישועה מן השמים, היהודים דוברי האידיש מצאו עד מהרה שפה משותפת עם הכובשים הגרמנים, שהבינו איכשהו ללשונם. רבים החלו להטיף לשיתוף פעולה יהודי-גרמני, אולם האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר לא גרס זאת. הוא נמנע מכל מגע עם הגרמנים השליטים, וראה בהם את יורשיו של עמלק. אכזרים לא פחות מן הרוסים, מאחורי גינוני הטכס הרשמיים והמלאכותיים, הבחין האדמו"ר מראדזין כבר אז בטיבם ובמהותם של הגרמנים.

מלחמת העולם הראשונה נסתיימה. הוקמה מחדש רפובליקה פולנית עצמאית, אכולה באנטישמיות ובשנאת יהודים. הרבי מראדזין לא חזר לביתו ולבית מדרשו בראדזין, עיר מוצאו. בימים הטרופים והקשים, כשסבלם של יהודי פולין גאה והלך, כשפרעות דמים נערכו ביהודים בערים ובעיירות, בזרכים ובכל מקום, ביכר האדמו"ר רבי מרדכי יוסף להישאר בוורשה הבירה, ולפעול ולעשות למען אחיו המעונים והסובלים. אולם גם אחרי שנסתיימו הקרבות בין פולין ורוסיה הסובייטית, ורגיעה כללית חזרה לפולין המדולדלת והמרוששת, החרבה והממוטטת, נשאר כבר הרבי בוורשה ולא חזר לעירו. המשיך לנהל עדתו הגדולה, להפיץ תורה וחסידות בנוסח איזביצא ראדזין, ויחד עם זאת לפעול ולעשות למען הכלל כולו. יוזם ועושה ומעודד כל פעולה ציבורית וכללית. מתעניין בכל פרט ובכל עניין שבכלל, ועד ליומו האחרון לא נטש את עמדתו הראשונה במעלה בציבור היהודי בפולין, כאדמו"ר ומורה של אלפי חסידים נאמנים, וכעסקן ומנהיג העושה לרווחת הכלל כולו.

חרדי פולין החלו בימים ההם להתארגן בתנועה פוליטית משלהם, כדי לבצר את מעמדם ולהגן על עמדותיהם, ולבלום את ההסתערות החילונית נגדם, לראשונה בשם "אגודת האורתודוקסים", ששינתה שמה ל"אגודת שלומי אמוני ישראל", ובמרוצת הימים ל"אגודת ישראל". האדמו"ר רבי מרדכי יוסף אלעזר נמנה על ראשוני היוזמים והעושים למען "אגודת ישראל" בפולין, שימש כסגן נשיא התנועה. עם הקמת "מועצת גדולי התורה" נבחר האדמו"ר מראדזין לנשיאות מוסד זה, ובתפקיד זה כיהן עד ליום הסתלקותו.

דעתו תמיד שקולה ומדודה, ומפליאה בפיקחותה. בכל אותן השנים, שוב לא היה מאורע כללי או ציבורי, בו לא לקח האדמו"ר רבי מרדכי יוסף חלק בראש. קולו נשמע ביראת הרוממות על ידי המונים.

בשנים האחרונות לחייו, לא עמד הרבי בקו הבריאות, מחלות שונות הכבידו עליו, ביניהם מחלת הלב והסוכר, אולם כל אלה לא עצרוהו מפעילותו. התגבר על חולשתו ועל כאביו. בשלהי חודש שבט תרפ"ט, בטרם מלאו לו ס"ד שנה, נתבקש האדמו"ר בישיבה של מעלה.

היה זה בימים של סערת שלג וסופת כפור, שפולין לא ידעה כמותה כמאה שנה. במזג אוויר קשה, כשלושים מעלות מתחת לאפס, ליוו רבבות מיהודי וורשה והמוני חסידי ראדזין, יחד עם מרבית אדמו"רי פולין, את ארונו ומיטתו של האדמו"ר הגדול והנערץ רבי מרדכי יוסף אלעזר ליינר זצ"ל מראדזין, שם נטמן בבית החיים היהודי באוקופובה שבוורשה, ושם מנוחתו כבוד. על קברו הוקם ונבנה "אהל", העומד במקום עד עצם היום הזה.

במסע קודש היסטורי

השתטחות על ציון מרן אדמו"ר הקדוש בעל

"תפארת יוסף" זי"ע מראדזין בוורשה,

בראשות כ"ק אדמו"ר שליט"א

כ"ו שבט תשע"ט

לרגל יומא דהלולא, ושיפוץ האוהל

במסע קודש היסטורי, שנערכה בידי קבוצה מחסידי ראדזין בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א – עלו בני עדת קודש להשתטח על ציון כ"ק מרן אדמו"ר הגאון הקדוש רבי מרדכי יוסף אלעזר ליינער זצוק"ל מראדזין, שנודע בשם בעל "תפארת יוסף", השוכן בבית העלמין היהודי "אוקופובה" שבוורשה.

השתטחות זו, רווית רגש והתעוררות, התקיימה ביום כ"ו בשבט השתא, יומא דהלולא התשעים להסתלקותו למרומים של האדמו"ר הגדול המפורסם והנערץ, שנודע בזמנו בתקופה שלפני ואחרי מלחמת העולם הראשונה כאחד מגדולי האדמו"רים המפורסמים בפולין, וכאחד מגדולי מנהיגי הדור בשעתו.

זה לראשונה מאז החורבן הגדול, לאחר שמונים שנות נתק, שהחלו עם מלחמת ההשמדה והשואה האיומה שניחתה על יהדות פולין, אשר לא פסחה על חסידות מפוארת זו שנמנתה בשעתה באלפים וברבבות, שהוכחדה באכזריות ובמיתות משונות במהלך שנות החורבן, עד שלא נשאר אפילו אחד מעיר ושניים ממשפחה, הי"ד.

מני אז חדלו אורחות, וההשתטחות הייתה כמובן לחזון בלתי נפרץ, בפרט לאור הנתק המדיני ששרר בין ארצות העולם החופשי לארצות הקומוניסטיות במשך עשרות בשנים. במהלך השנים החל גג האוהל שעל הציון להתפורר, בשל מזג האוויר ופגעי הזמן, עד שנוצר צורך דחוף בשיפוץ האוהל מחדש.

בחסידי שמים, ובעידודו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, נמצאו שליחי המצווה למשימה קדושה זו, בדמותם של הנדיבים הנעלים האחים היקרים מר יצחק גוטליב שיחי' ומר יוסף גוטליב שיחי', אשר נרתמו לעניין במסירות ובנאמנות, ונטלו על שכמם את מלאכת הקודש של שיפוץ אוהלו של צדיק על כל הוצאותיו וטרחותיו, לעילוי נשמת אביהם היקר והחשוב מוותיקי חסידי ראדזין ותומכי המוסדות, הרה"ח ר' ישעיה גוטליב ז"ל. ואכן האוהל שופץ בידיהם באופן יסודי, מכובד ומושלם, כראוי לציון קברו של הרבי, זכותו יגן עלינו.

עם שיפוץ האוהל, ולרגל חלות תשעים שנה להסתלקותו לגנזי מרומים של מרן כ"ק אדמו"ר בעל "תפארת יוסף" זצ"ל, שנפטר ביום כ"ו בשבט תרפ"ט – חלה התעוררות גדולה בין אנ"ש חסידי ראדזין, להשתטחות על ציון קדשו של אותו צדיק, ולהתפלל על דבר ישועה ורחמים. כך נולדה נסיעה קדושה זו תחת הכותרת "לעורר זכות", אשר התארגנה ונערכה בטוב טעם ודעת בידי הרה"ח בנש"ק הרב מנחם אנגלארד שליט"א, בן כ"ק אדמו"ר שליט"א. מסע קודש, שהשאיר חותמו ורישומו העמוק בלבבות כל משתתפיו.

מסע הקודש החל ביום רביעי כ"ד בשבט בערב, בעת שקבוצת אנ"ש שי' מכל רחבי הארץ יצאה בטיסה מיוחדת, לעבר העיר וורשה שבפולין. למחרת השכם בבוקר, לאחר לינה במלון מרווח סמוך לשדה התעופה, יצאה הקבוצה בראשות כ"ק אדמו"ר שליט"א להתפלל "תפילת שחרית" בבית הכנסת ההיסטורי שבוורשה "נוז'יק שול", הממוקם ברחוב טווארדה שבבירה, באותו רחוב ובקרבת מקום ממש למעון קדשו מלפנים של כ"ק מרן האדמו"ר זצ"ל בעל ההילולא (=טווארדה 10). לאחר התפלה, התיישבו לסעוד בצוותא פת שחרית', אשר אורגנה כיד המלך בידי הרה"ח ר' פנחס עציוני שיחי' מוורשה,

ממקורביו במשך שנים רבות של כ"ק מרן אדמו"ר מוהרא"י זצוק"ל (אבי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א), שהיה חתנא דבי נשיאה של מרן אדמו"ר בעל ההילולא זי"ע. במהלך הסעודה, נשמעו בקשב רב דברי תורה מפי כ"ק מרן אד"ש, בנושא פרשת השבוע (פ' משפטים).

לאחר מכן, יצאה הקבוצה באוטובוס מיוחד לעבר העיירה "גור", השוכנת לא הרחק מעיר וורשה, מקום ששימש כידוע כמרכז החסידי הגדול שבפולין מלפני שנות החורבן. בהגיע המסע לגור, נכנסה הקבוצה ראשית למתחם ששימש מלפנים בית המדרש הגדול של האדמו"רים הקדושים לבית גור. בית המדרש, שהוקם ונבנה לראשונה בשנת תרכ"א בידי האדמו"ר הרה"ק בעל "חידושי הרי"מ" בראשית הנהגתו, לאחר מכן בשנת תרס"ב נבנה מחדש לאחר שריפה שכלתה את בית המדרש ואת בנייני החצר, וכך פיצו בה חיית תורה וחסידות עד שנות החורבן. במעלה בית המדרש, מצאו בני הקבוצה את התנור המיוחד, ששימש לאפיית מצות לאנשי הקהילה.

מכאן המשיכה הקבוצה לעבר בית העלמין הישן של גור, אל אוהל הציון של האדמו"רים הקדושים בעל "חידושי הרי"מ" ובעל "שפת אמת" זי"ע. בתוככי ה"אוהל" נאמרו בידי כ"ק אדמו"ר שליט"א פרקי תהלים ליום החמישי, שלאחריה נאמרה תפלת "יהי רצון" וקריאת שלוש עשרה מידות של רחמים, שנשמעו ברמה מפי בני הקבוצה ונאמרו בחום וברגש, אשר העבירה זרם של חמימות במרחב המושלג.

משם המשיכה הקבוצה ונסעה לעבר העיירה "וורקה", המרוחקת כשעה נסיעה מגור. בוורקה עלו בני הקבוצה, וטיפסו במאמץ וביגיעת קודש לעבר הציון הקדוש של הרבי הגדול והקדוש מווארקה, הנמצא במרחק הליכה של כעשר דקות ממקום עצירת האוטובוס, לאחר ירידה תלולה במורד המושלג שליד הנהר שעובר בעיבורה של העיירה, ומשם שוב עלייה תלולה לאוהל הרבי מוורקי, הבנוי במעלה הגבעה. נאמרו פרקי תהלים והודלק נר ליד ציון הרבי הזקן מוורקה, אדמו"ר הרה"ק רבי ישראל יצחק זי"ע, אשר נודע לדורו ולדורות כאחד מגדולי מנהיגי החסידות, וכאוהבן של ישראל ושתדלן הדור.

כנטות צללי ערב, לאחר תפלת מנחה, הגיעה הקבוצה ליעדה העיקרי – אל בית החיים היהודי הגדול שברחוב אוקופובה בוורשה. תיכף פנתה הקבוצה ל"אוהל ראדזין", המצוי באזור אוהלי הצדיקים ברחוב 47, שם טמונים הצדיקים לבית ביאלא, סלונים, הגאון רבי חיים מבריסק, ועוד. כ"ק אדמו"ר שליט"א פתח את מנעול השער החדש של האוהל המשופץ, ולאחר מכן נכנסו כולם באפלת ערב ובדומיית קודש, אחד אחד, לתוך מבנה האהל. לאור נרות

נשמה שהודלקו לעילוי נשמתו הטהורה של רבנו הקדוש, שזה עתה ברדת ליל חל יומא דהילולא קדישא דיליה (ליל ששי, כ"ו בשבט), החלה אמירת פרקי תהלים נרגשת מפי כ"ק אדמו"ר שליט"א, כשהציבור קורא ביחד מזמורי תהלים ליום השישי. בהגיעם לקפיטל קי"ט, נאמרו אותיות השם ואותיות נשמה, ועם סיומם פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א באמירת "קדיש" בקול רעש וברטט, מתוך התעוררות עצומה.

עם סיום אמירת "הקדיש" השתררה דומייה, ואז הוגשו "קויטלך" לקריאה ולתפלה מאת כל הנוכחים, שאותם קרא כ"ק אדמו"ר שליט"א בקול חרישי ובחרדת קודש. המתח והרצינות הורגשו בחלל האוויר שעל הציון בכל עוזו, והנוכחים חשו בהתעוררות במעין תפלת "נעילה". ואז החל כ"ק אדמו"ר שליט"א באמירת שני פרקי תהלים: קפיטלך קב"א, וק"ל, בקול רעש עצום, פסוק בפסוק, כשהכול מחרים ומחזיקים אחריו בקול רם ובדבקות עצומה. קשה לתאר את אוירת הקודש למי שלא נכח במקום. לבסוף, העתיר כ"ק אדמו"ר שליט"א בפיו בדבר ישועה ורחמים, שהתפילות שנישאו על ציון הקודש יתקבלו לרחמים ולרצון בזכות בעל ההילולא קדישא, והשמיע איחולים וברכות מקרב לב לכל הנוכחים. כמו כן ציין בדבריו ברכת "ישר כוח" מיוחד לנדיבים הדגולים שעמלו בשיפוץ האוהל, ולנדיב מר יוסף גוטליב שי, שאף הגיע במיוחד ונכח במעמד.

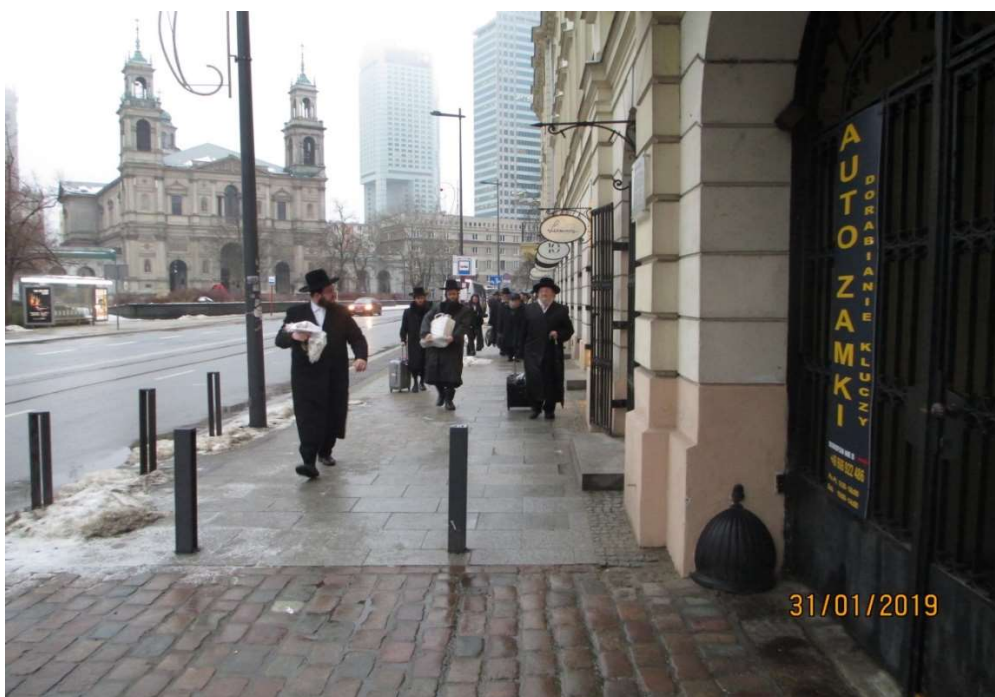
ובריקוד מרומם "תהא השעה הזאת שעת רחמים", נחתם המעמד הנאדר בקודש, שהותיר רישומיו העמוקים בלב כל.

מבית העלמין, פנתה הקבוצה ונסעה לכיוון אולם הקהילה היהודית בוורשה, הנמצא בקרבת מקום לבית הכנסת "נוזיק שול" שברחוב טווארדה. שם ליד שולחנות ערוכים נערכה סעודת "יומא דהילולא" של כ"ק מרן הגה"ק בעל "תפארת יוסף" זי"ע מראדזין, אשר הוגשה בטוב טעם כיד המלך בידי הרה"ח פנחס עציוני הי"ו. במהלך הסעודה, שנערכה מתוך התרוממות הרוח וחדוות הלב, איחלו איש לרעהו ברכת "לחיים" לבבית ו"האבן געפועלט אלס גיטס". בשם הנוכחים והציבור השמיע דברים הרב הגאון רבי שמואל שנור שליט"א, מזקני וחשובי רבני אנ"ש ומרבני מגדל העמק, אשר הזכיר את הזכות המיוחדת של כל הנוכחים בהשתטחות ותפלות על ציון הצדיק, וכן העלה סיפורי קודש מרבנו הקדוש בעל ההילולא, שנשמעו בקשב רב. אחר כך שרו זמירות ותשבחות, ולבסוף נשא דברי קודש כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שעמד על דרך קדשו של הצדיק בעל ההילולא, שנשא בעוז את הדור כאשר יישא האומן את היונק, ואיחד בין שני עמודי העולם, שהם דברים שבין אדם לחברו

ובין אדם למקום. לסיום נמכרה "ברכת המזון", שבה נתכבד כ"ק אדמו"ר שליט"א.

וכך בריקוד של מצווה, לאחר יום גדוש ומלא בהתעוררות והתרגשות דקדושה, נחתם מסע הקודש, עם חזרת הקבוצה לעת ערב בטיסת 'אל-על' מוורשה, שנחתה בארץ הקודש בשעה טובה בשעות הלילה הקטנות. כאשר איש לרעהו מברכים ומאחלים להתקבלות כל התפילות, וחוזרים איש ואיש לאוהלו בתחושות מרוממות של התחזקות והתעוררות.

יצוין לבסוף, שלרגל "יומא דהלולא" ומסע הקודש המיוחד, יצא לאור על ידי מכון "תפארת ראדזין" שבנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א חוברת מהודרת בכלי מפואר בשם "נוהג כצאן יוסף" – אשר יוחדה לדברי תורתו ולתולדותיו בקודש של מרן הקדוש "תפארת יוסף" זצ"ל, זכותו הגדולה תגן עלינו וכל ישראל!

א. אנ"ש שי' בראשות כ"ק אדמו"ר שליט"א בוורשה בדרך לתפילת שחרית

בבית הכנסת "נוז'יק שול" בוורשה

בקריאת התורה ב'נוזיק שול' בווארשה

אור ליום כ"ז שבט תשע"ט - בתפלה חרישית ליד ה'ציון'

ריקוד חסידי נלהב 'האבן אלס גוט אויסגפועלט' אחרי התפילות ליד ציון קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק בעל תפארת יוסף זי"ע - כ"ו שבט

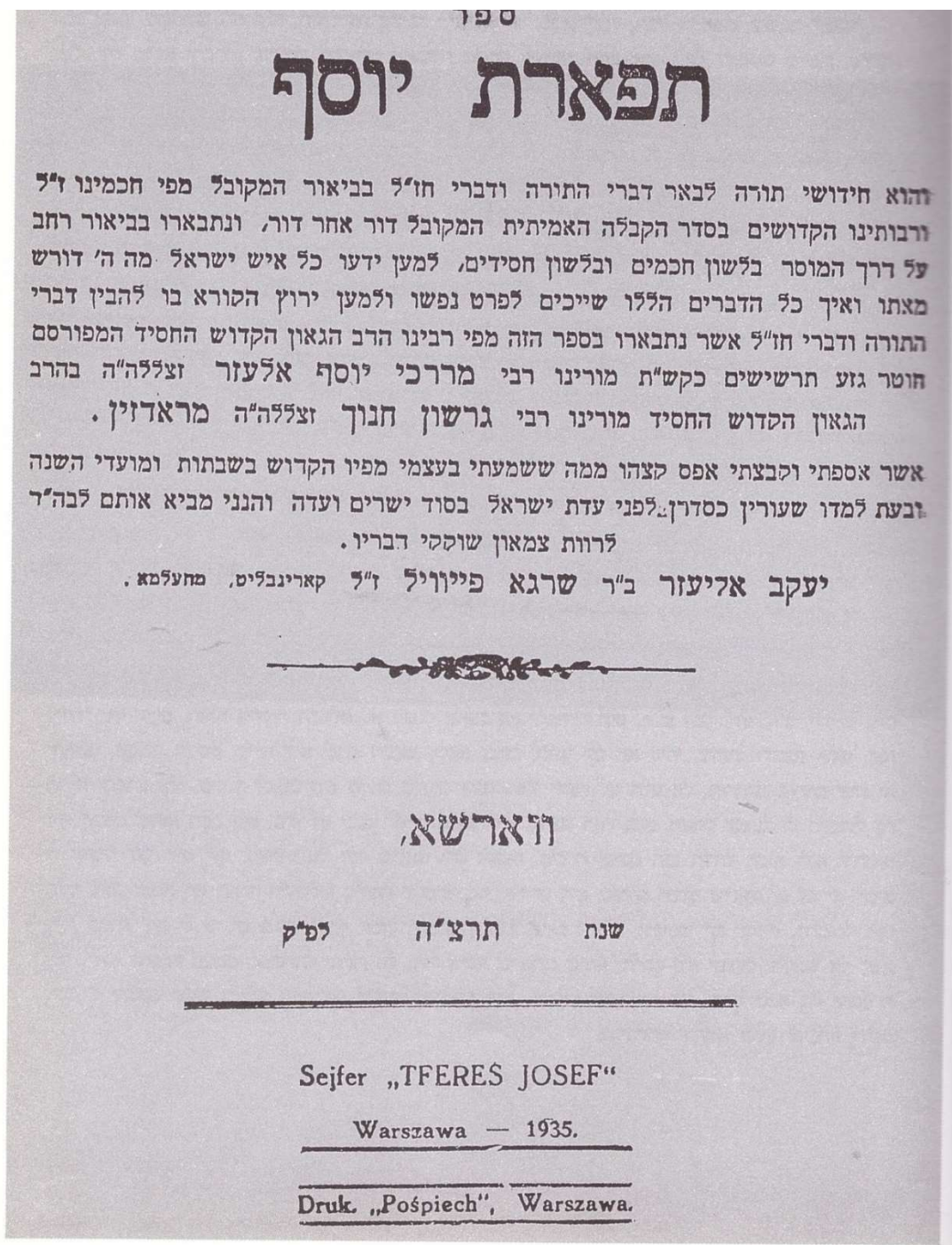
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ובני פמלייתו ביציאה מ'אהל' כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'תפארת יוסף' זי"ע בוורשה

למעלה ולמטה: במסיבת הילולא של כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'תפארת יוסף' זי"ע, בוורשה בירת פולין, בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, כ"ו שבט תשע"ט.

שער הספר הקדוש "תפארת יוסף"
ממרן הגה"ק אדמו"ר רבנו מרדכי יוסף אלעזר זצוק"ל
דפוס ראשון ווארשא תרצ"ה